

LẬP TRÌNH HỆ THỐNG

ThS. Đỗ Thị Hương Lan
(landth@uit.edu.vn)

TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN - ĐHQG-HCM
KHOA MẠNG MÁY TÍNH & TRUYỀN THÔNG
FACULTY OF COMPUTER NETWORK AND COMMUNICATIONS

Tầng 8 - Tòa nhà E, trường ĐH Công nghệ Thông tin, ĐHQG-HCM
Điện thoại: (08)3 725 1993 (122)

Machine-level programming: Procedure (Hàm/Thủ tục)

Cơ chế gọi hàm/thủ tục (procedure)

■ 1. Chuyển luồng

- Bắt đầu thực thi hàm được gọi
- Trở về vị trí đã gọi hàm

■ 2. Truyền dữ liệu

- Truyền tham số (arguments) cho hàm
- Nhận giá trị trả về của hàm

■ 3. Quản lý bộ nhớ

- Cấp phát bộ nhớ khi thực thi hàm
- Thu hồi bộ nhớ khi thực thi xong

■ Tất cả đều thực hiện được ở mức máy tính!

■ Hàm ở IA32 và x86-64 sẽ có một số khác biệt.

```
P (...) {  
    :  
    :  
    y = Q(x);  
    printf("%d", y);  
}
```

```
int Q(int i)  
{  
    int t = 3*i;  
    int v;  
    :  
    :  
    return v;  
}
```

Cơ chế gọi hàm/thủ tục (procedure)

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

main:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
pushl $6
pushl $5
call func
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

func:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
movl $0, -4(%ebp)
movl 8(%ebp), %edx
movl 12(%ebp), %eax
addl %edx, %eax
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

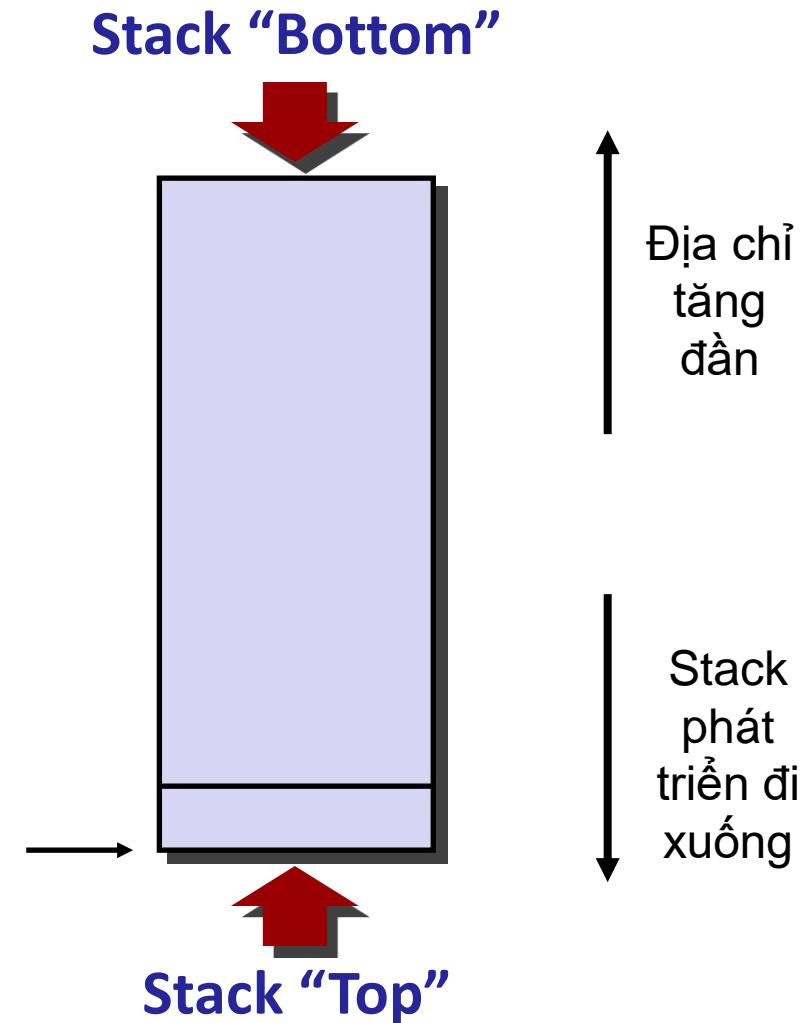
- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ

■ Dịch ngược – Reverse Engineering

IA32 Stack

- Vùng nhớ được quản lý theo quy tắc ngăn xếp
 - First In Last Out
- Phát triển dần về phía địa chỉ thấp hơn
- Thanh ghi `%esp` chứa địa chỉ thấp nhất của stack
 - địa chỉ của “đỉnh” stack

Con trỏ stack
(Stack Pointer):
`%esp`

IA32 Stack: Push

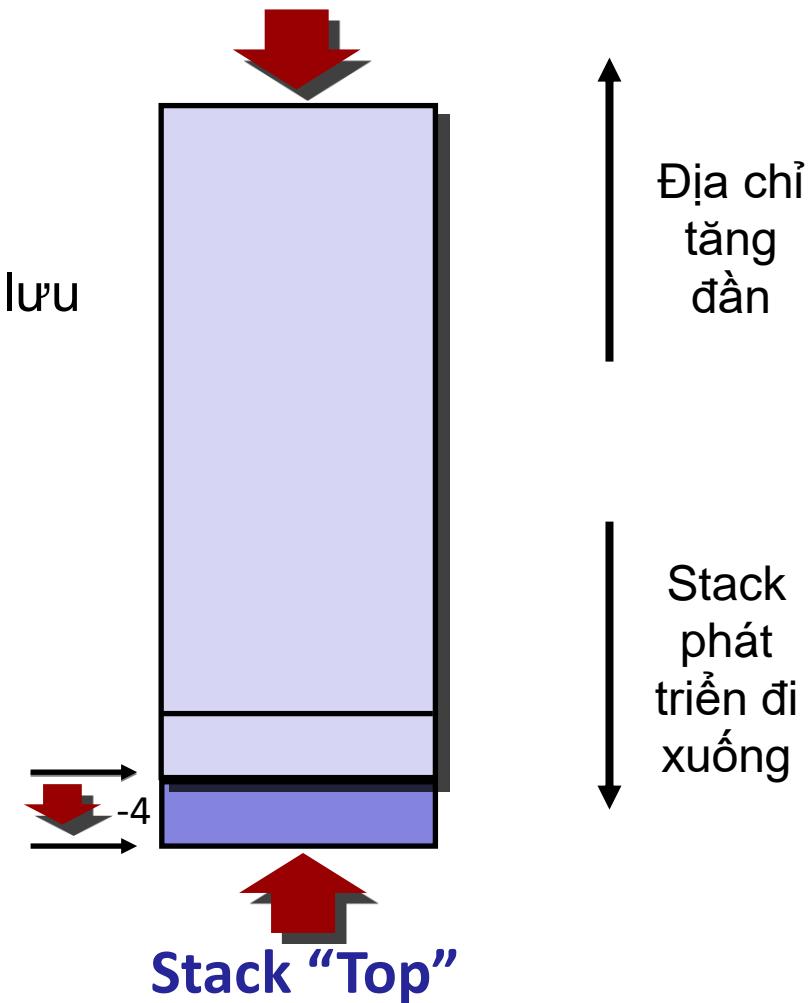
■ Đẩy dữ liệu vào stack

■ `pushl Src`

- Lấy giá trị từ Src
- Giảm `%esp` xuống 4 bytes
- Ghi giá trị lấy được vào địa chỉ đang lưu trong `%esp`

Stack Pointer: `%esp`

Stack “Bottom”

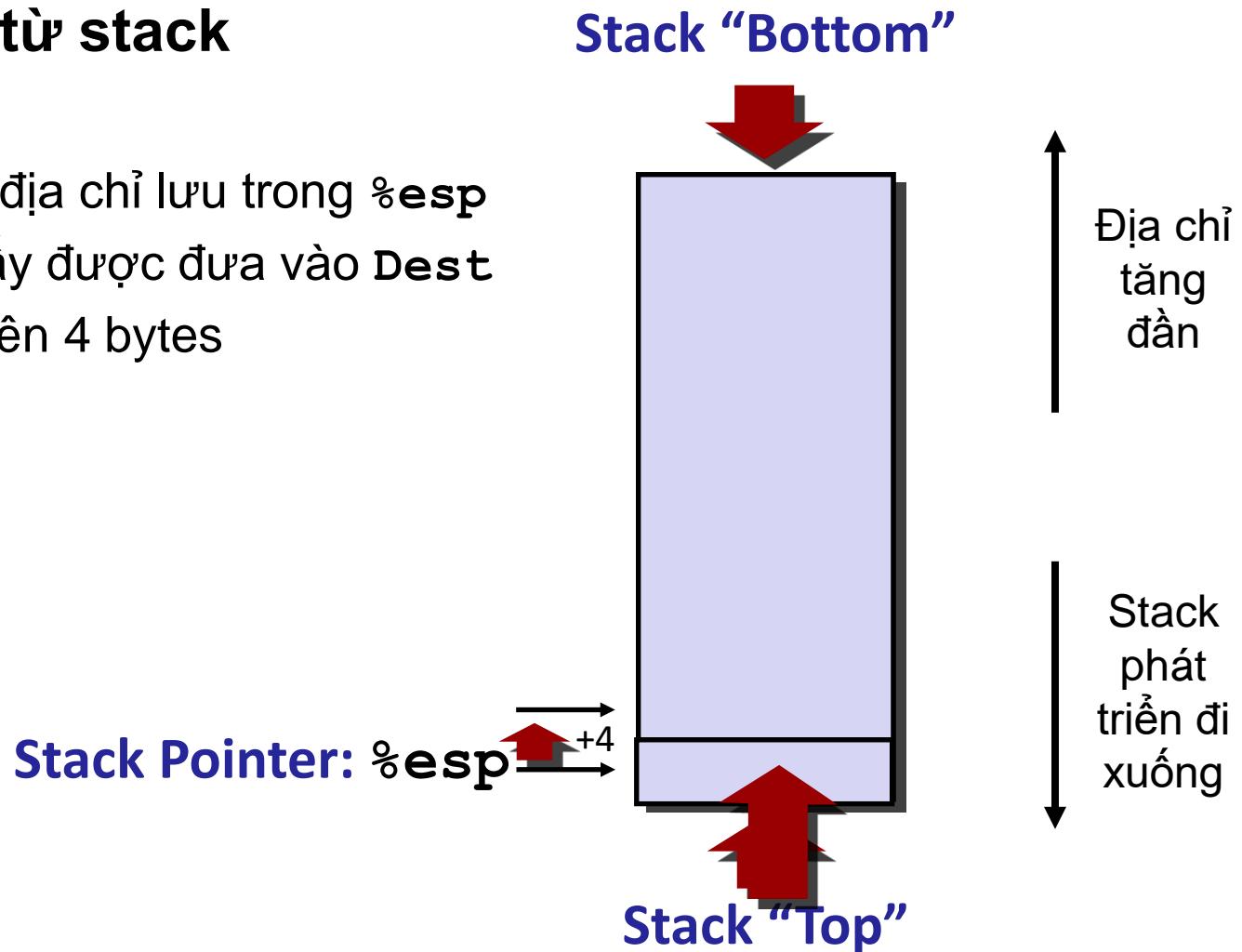

IA32 Stack: Pop

■ Lấy dữ liệu từ stack

■ `popl Dest`

- Lấy giá trị ở địa chỉ lưu trong `%esp`
- Đưa giá trị lấy được đưa vào `Dest`
- Tăng `%esp` lên 4 bytes

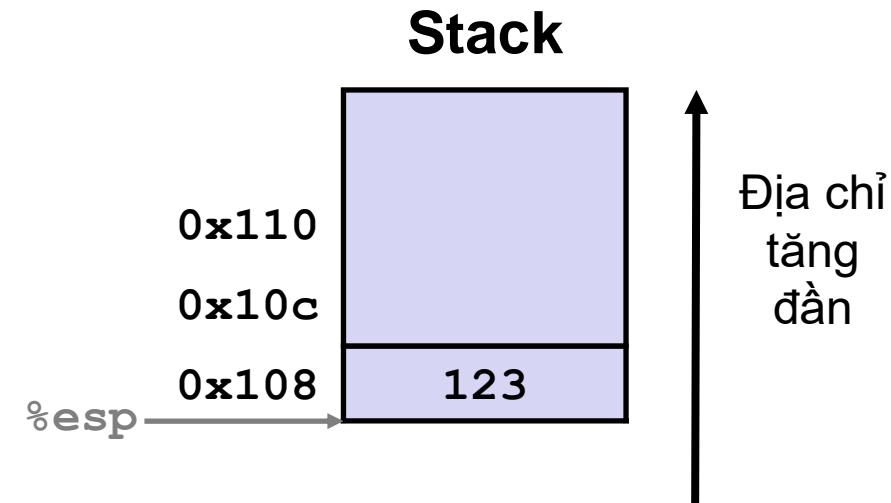

IA32 Stack: Push and Pop – Ví dụ

- **%esp = 0x108**
- **%eax = 0x1234**
- **%ebx = 0xABCD**

Các thanh ghi và stack thay đổi như thế nào khi thực hiện lần lượt các lệnh sau?

1. **push %eax**

2. **pop %ebx**

IA32 Stack: Push and Pop – Ví dụ 2

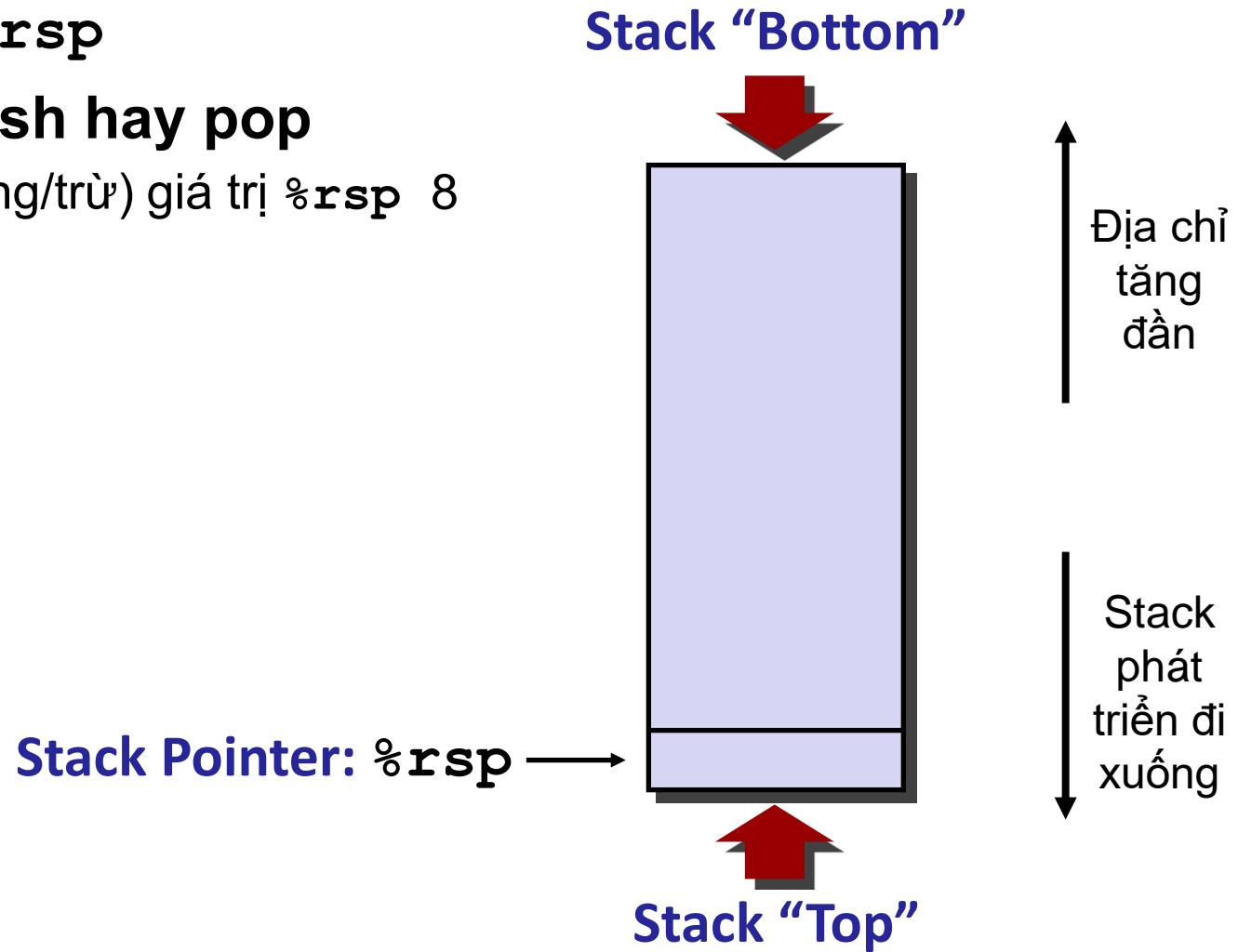
- **%esp = 0x108**
- **%eax = 0x104**
- **%ebx = 0xABCD**

Với các lệnh push dưới đây, giá trị bao nhiêu được đưa vào stack?

Địa chỉ	Giá trị
0x108	0xF0
0x104	0xEF
0x100	0xAB
1. **push \$0x100**
 2. **push %eax**
 3. **push (%eax)**
 4. **push 0x100**

x86-64 Stack?

- Thanh ghi `%rsp`
- Các lệnh push hay pop
 - Thay đổi (cộng/trừ) giá trị `%rsp` 8 bytes

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ

■ Dịch ngược – Reverse Engineering

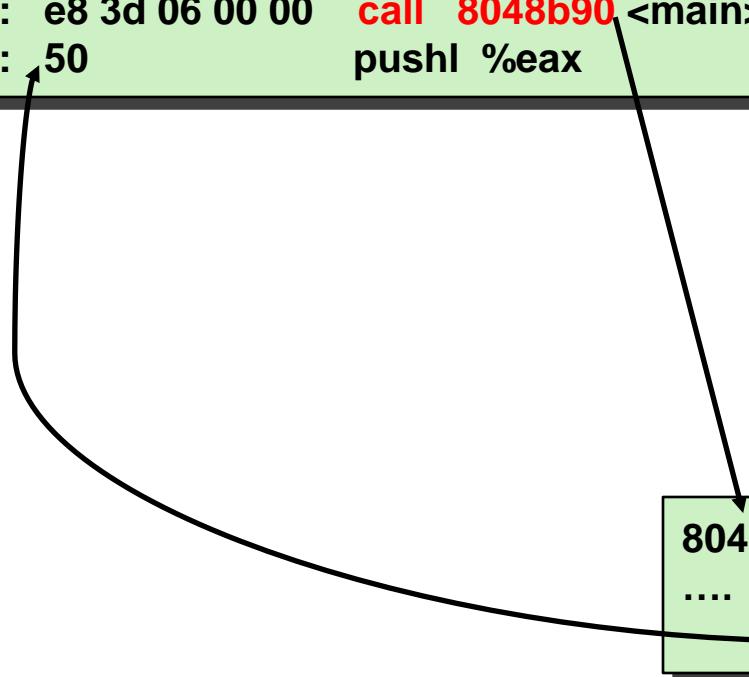
Chuyển luồng thực thi hàm

```
804854e: e8 3d 06 00 00  call  8048b90 <main>
8048553: 50          pushl  %eax
```

```
8048b90 <main>:
```

....

```
ret
```


Chuyển luồng thực thi hàm

- Mỗi hàm đều có địa chỉ bắt đầu, thường được gán *label*
- Stack hỗ trợ gọi hàm và trả về từ hàm
 - Gọi 1 hàm con – Procedure call
 - Trả về hàm mẹ từ hàm con – Procedure ret
- **Gọi hàm: call label**
 - Lưu địa chỉ trả về (return address) vào stack (push)
 - Nhảy đến label để thực thi
- **Trả về từ hàm: ret**
 - Lấy địa chỉ trả về ra từ stack (pop)
 - Nhảy đến địa chỉ lấy được để quay về hàm mẹ
- **Địa chỉ trả về (Return address):**
 - Địa chỉ câu lệnh assembly tiếp theo của hàm mẹ cần thực thi ngay phía sau lệnh **call** hàm con
 - Ví dụ trong mã assembly bên:
 - Địa chỉ trả về = 0x8048553

```
804854e: e8 3d 06 00 00  call  8048b90 <main>
8048553: 50          pushl %eax
```

Ví dụ: Gọi hàm và Trả về hàm

```
804854e:    e8 3d 06 00 00      call   8048b90 <main>
8048553:    50                  pushl  %eax
```

Địa chỉ trả về? **0x8048553** → Lưu trong %eip (con trỏ lệnh)

call main \longleftrightarrow - Push địa chỉ trả về vào stack: **push \$0x8048553**
- Nhảy đến nhãn main: **jmp 8048b90**

↓
- Push địa chỉ trả về vào stack: **push %eip**
- Nhảy đến nhãn main: **jmp 8048b90**

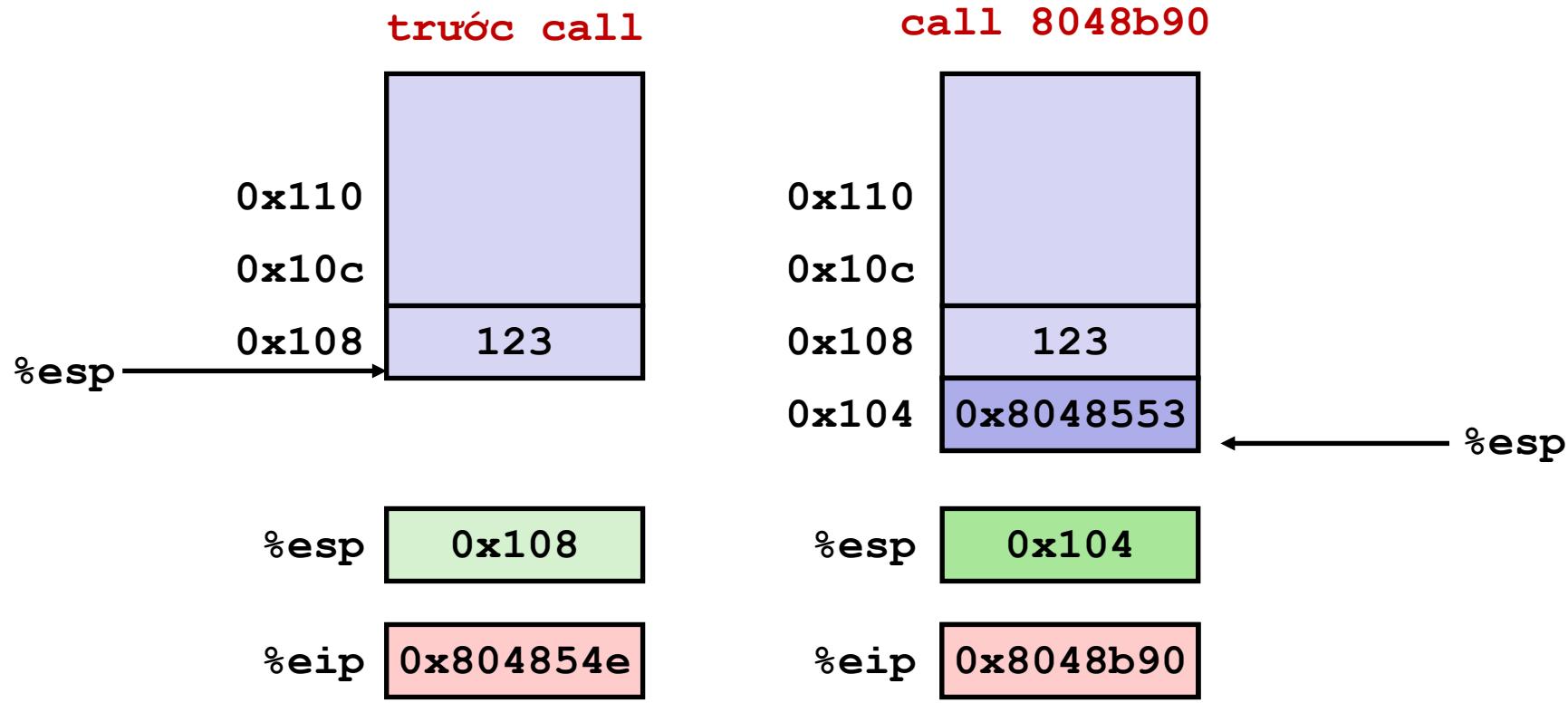
```
8048b90: main:
...
8048591:    c3                  ret
```

ret \longleftrightarrow - Pop địa chỉ trả về vào stack: **pop %eip**
- Nhảy đến lệnh ở địa chỉ trả về: **jmp *%eip**

Ví dụ: Gọi hàm

```
804854e: e8 3d 06 00 00      call    8048b90 <main>
8048553: 50                  pushl   %eax
```

call 0x8048b90 = push %eip
jmp 0x8048b90

`%eip`: program counter

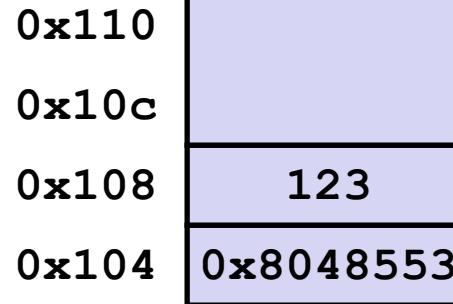
Ví dụ: Trả về hàm

8048591: c3

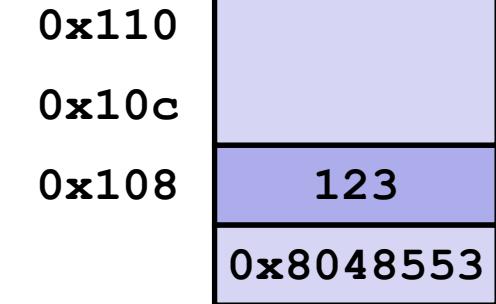
ret

ret = pop %eip
jmp *%eip

trước ret

ret

%esp 0x104

%esp 0x108

%eip 0x8048591

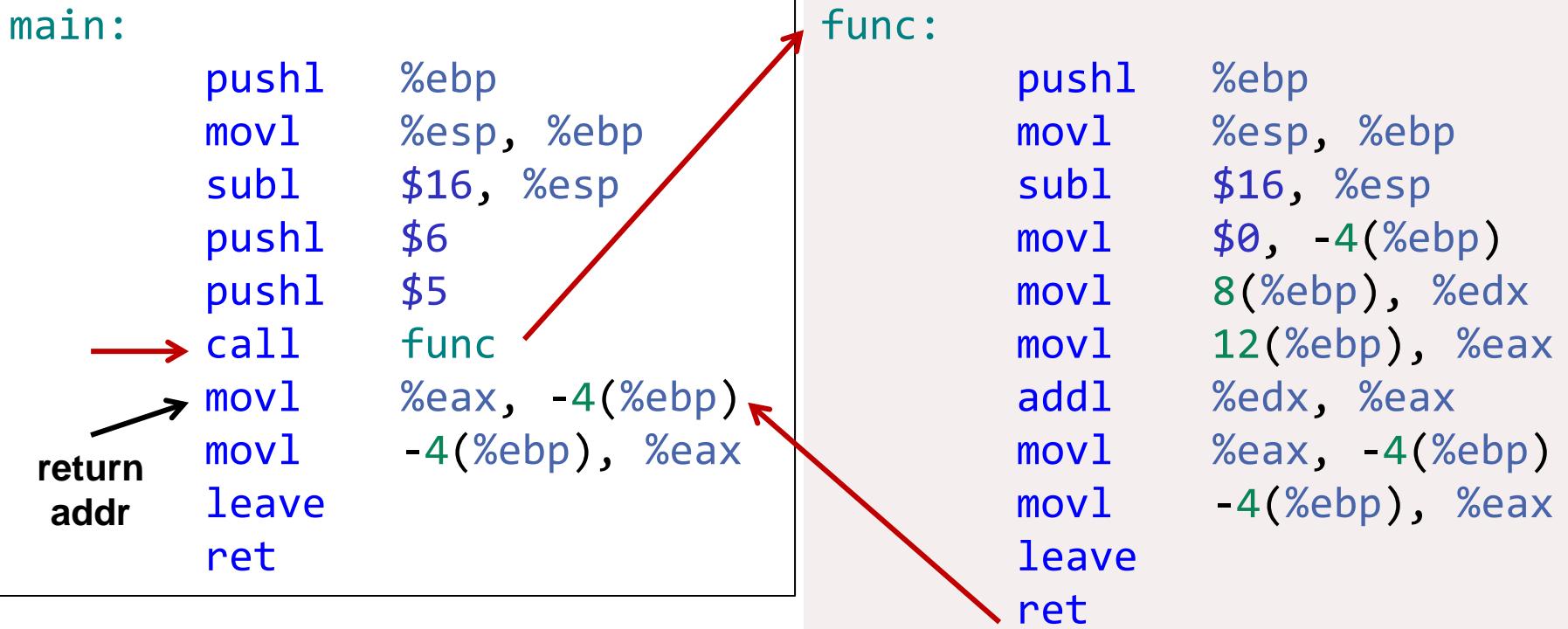
%eip 0x8048553

%eip: program counter

Gọi và trả về hàm – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```


Hoạt động của hàm dựa trên stack

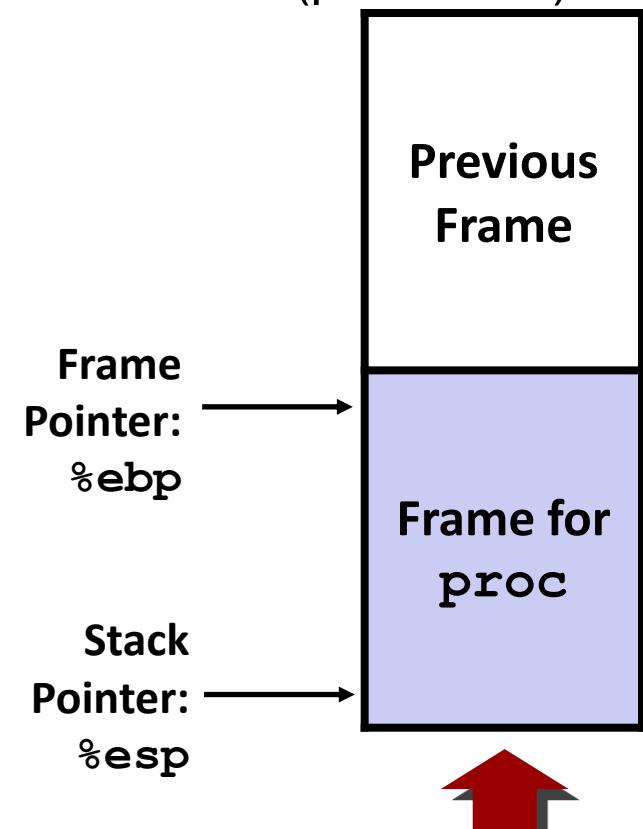
■ Stack được cấp phát bằng **Frames**

- 1 hàm (procedure) = 1 stack frame
- Hỗ trợ lưu trữ các thông tin dùng để gọi và trả về hàm (procedure)
 - Địa chỉ trả về
 - Các tham số (arguments)
 - Các biến cục bộ (local variables)

■ 1 Frame là vùng nhớ xác định bởi **%ebp** và **%esp**

- %ebp trỏ đến vị trí cố định
- %esp lưu động
- Thường truy xuất các dữ liệu trên stack dựa trên %ebp

Ví dụ: -4(%ebp)

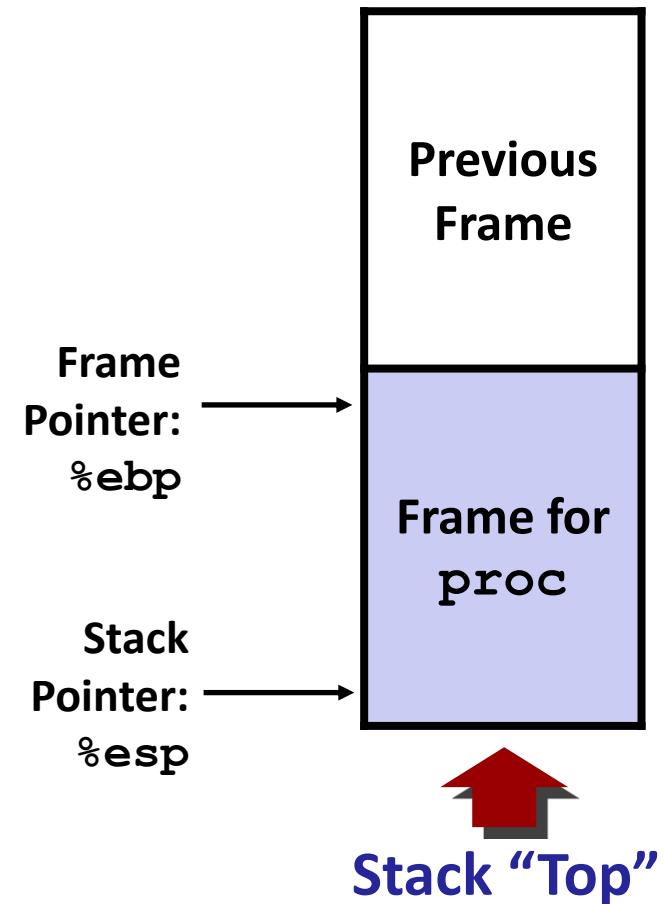

Stack “Top”

Stack Frames trong IA32

■ Quy tắc ngăn xếp

- Stack frame của 1 hàm tồn tại trong một khoảng thời gian từ lúc hàm được gọi đến lúc kết thúc.
 - Khi nào hàm được gọi thì stack frame của nó sẽ được tạo.
 - Khi kết thúc, stack frame sẽ được thu hồi.
- Hàm thực thi trước thì stack được cấp nhát trước.
 - Stack frame cấp phát sau sẽ nằm ở các địa chỉ thấp hơn.
- Hàm kết thúc trước thì stack thu hồi trước.

Ví dụ chuỗi gọi hàm

```
yoo (...)
```

```
{
```

```
•  
•  
who () ;  
•  
•
```

```
}
```

```
who (...)
```

```
{
```

```
• • •  
amI () ;  
• • •  
amI () ;  
• • •
```

```
}
```

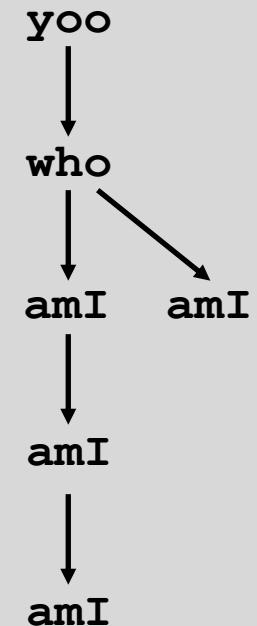
```
amI (...)
```

```
{
```

```
•  
•  
amI () ;  
•  
•
```

```
}
```

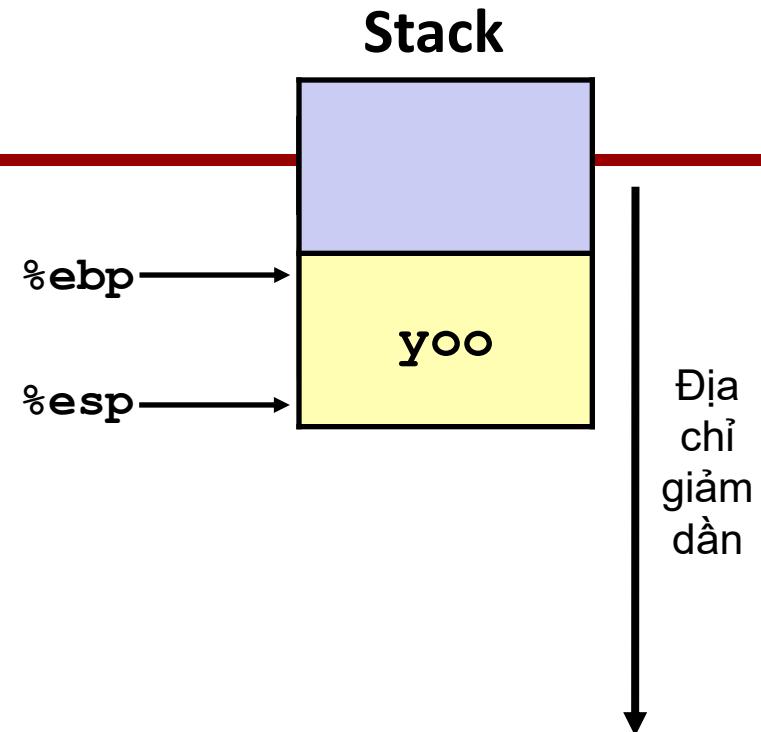
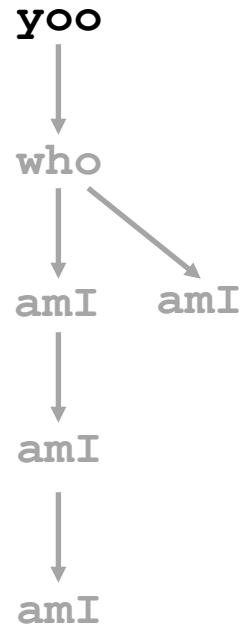
Example
Call Chain

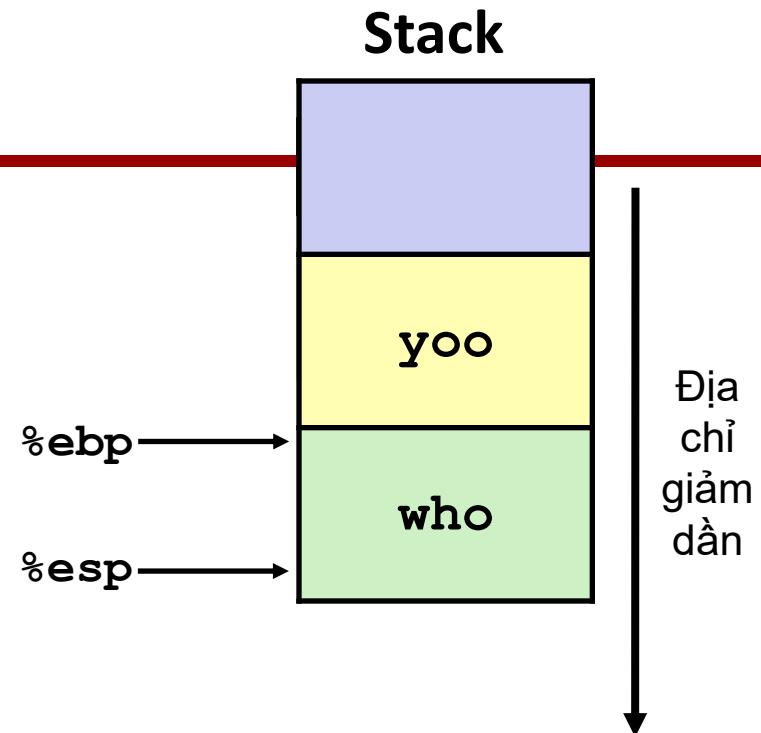
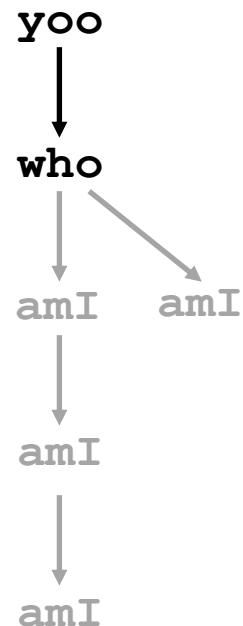
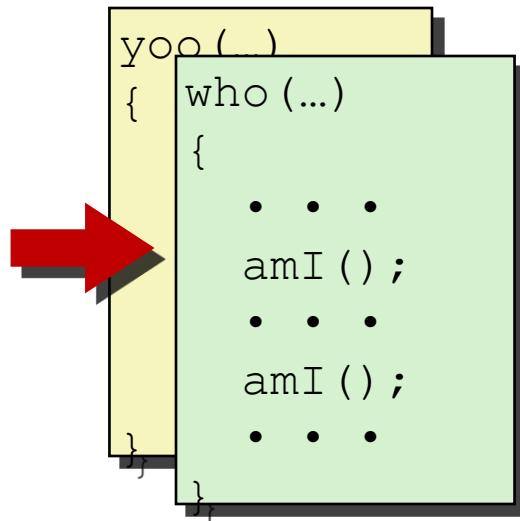
Procedure **amI ()** is recursive

Ví dụ

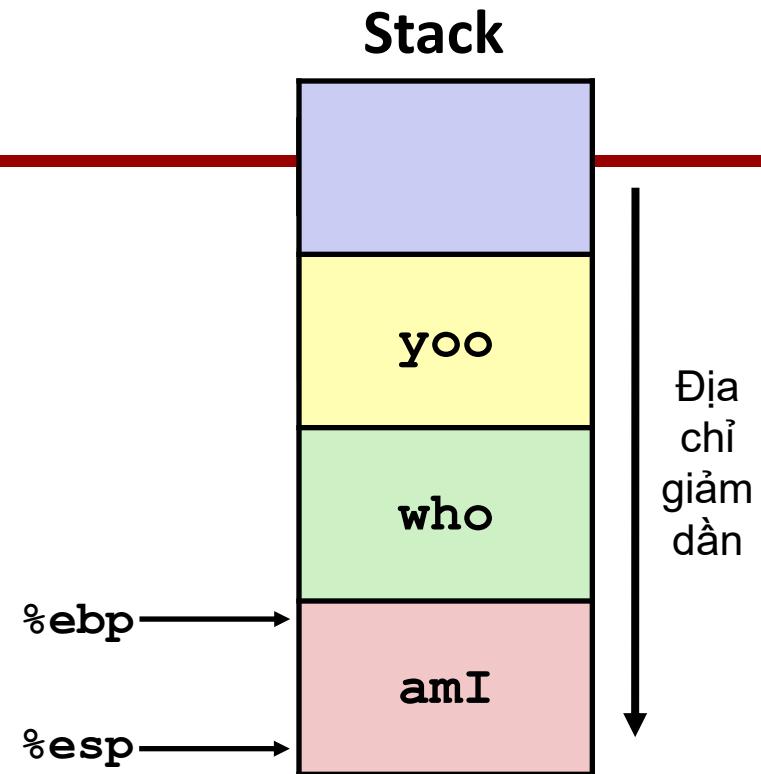
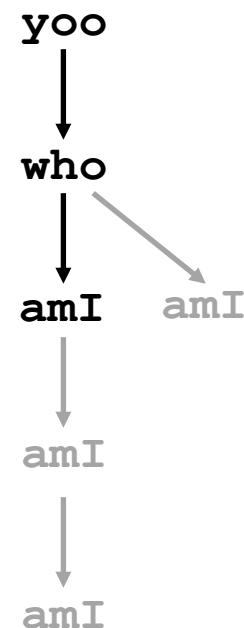
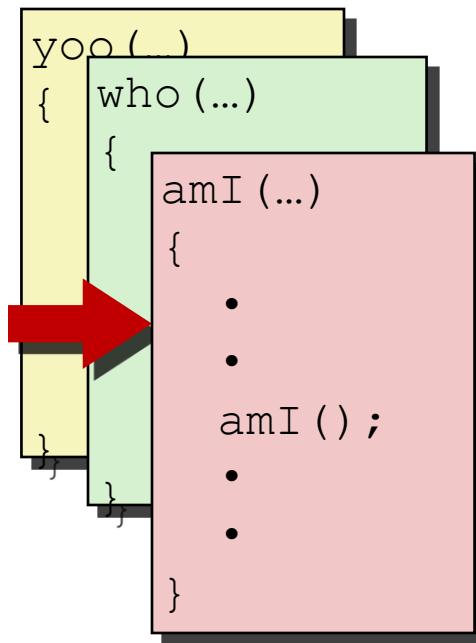
```
yoo (...)  
{  
    •  
    •  
    who () ;  
    •  
    •  
}  
}
```


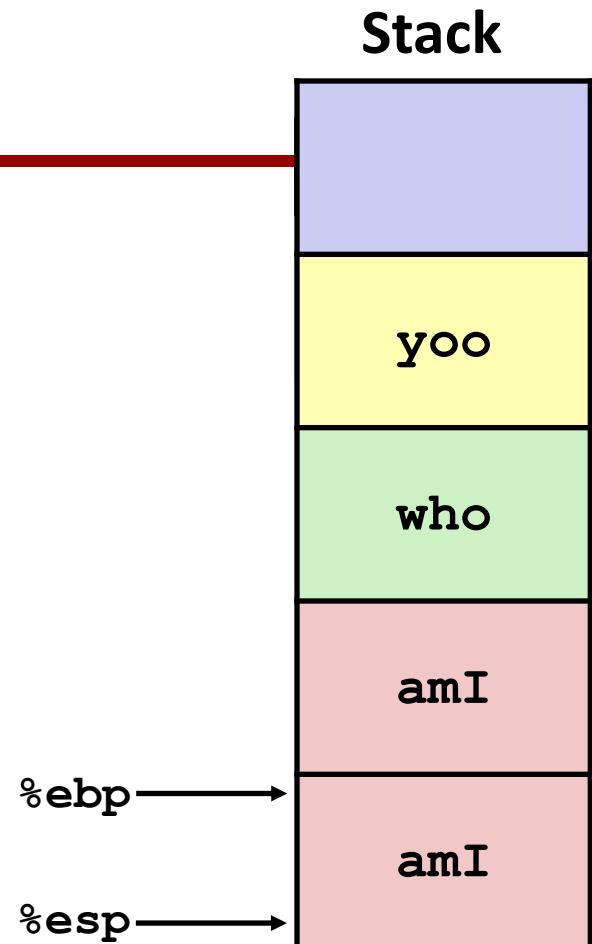
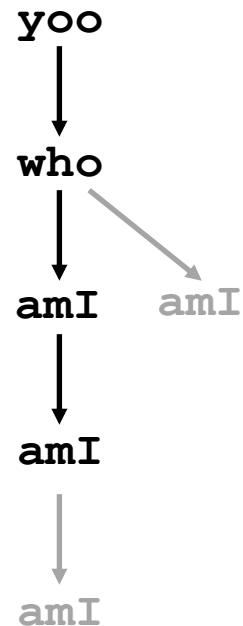
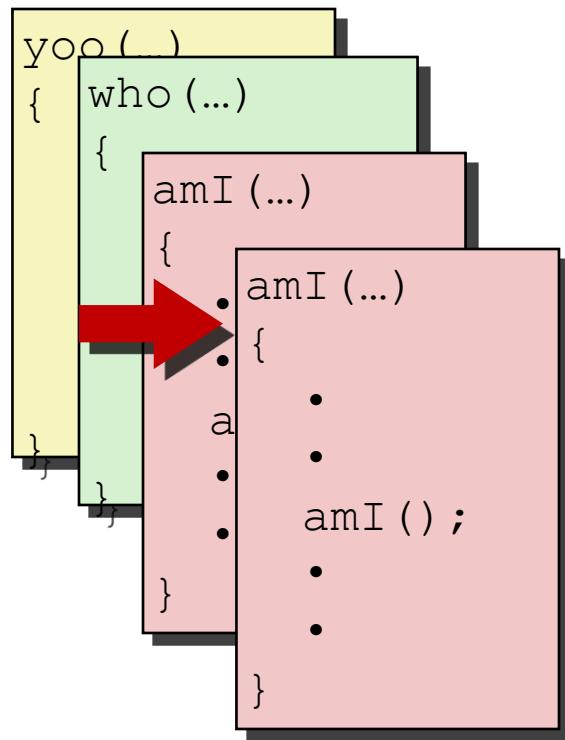
Ví dụ

Ví dụ

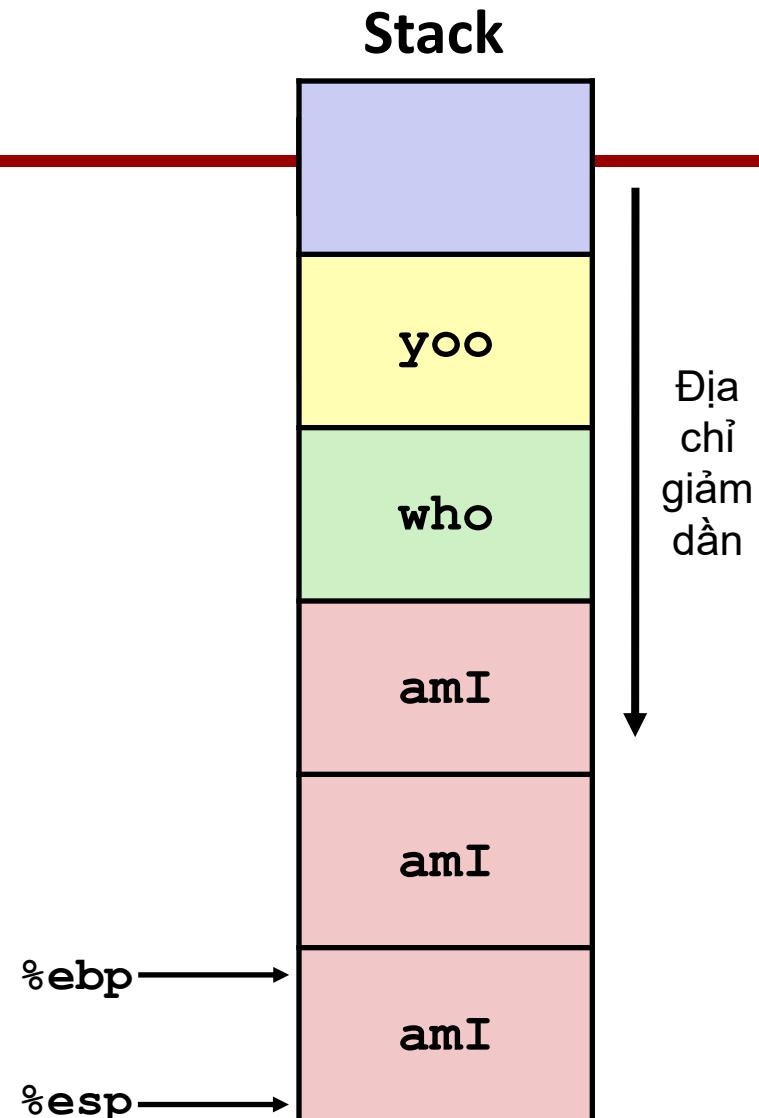
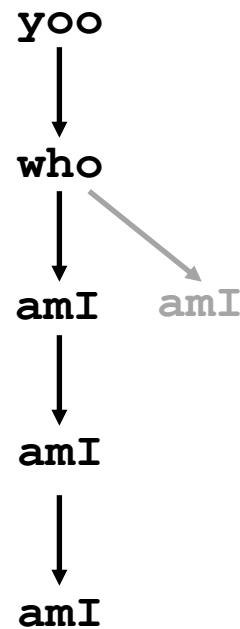
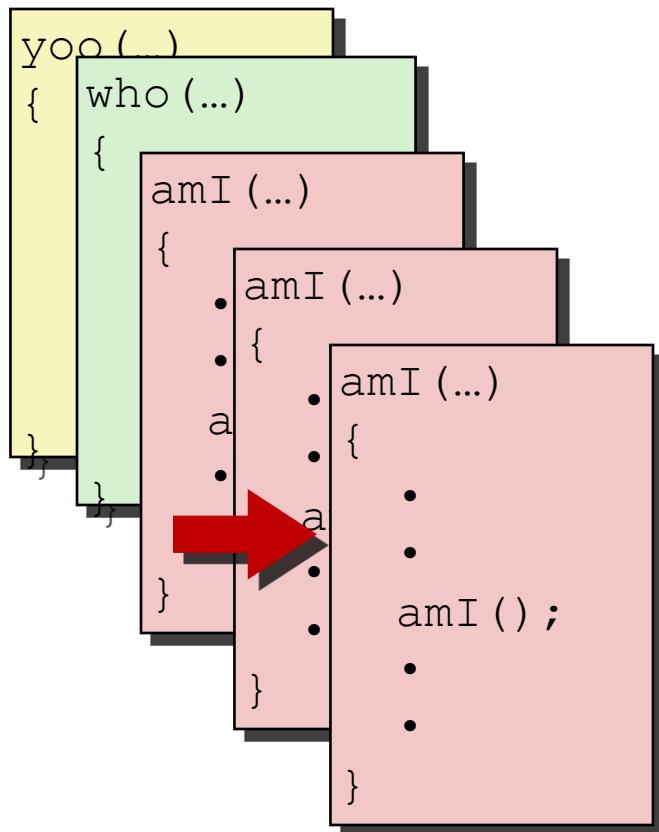

Ví dụ

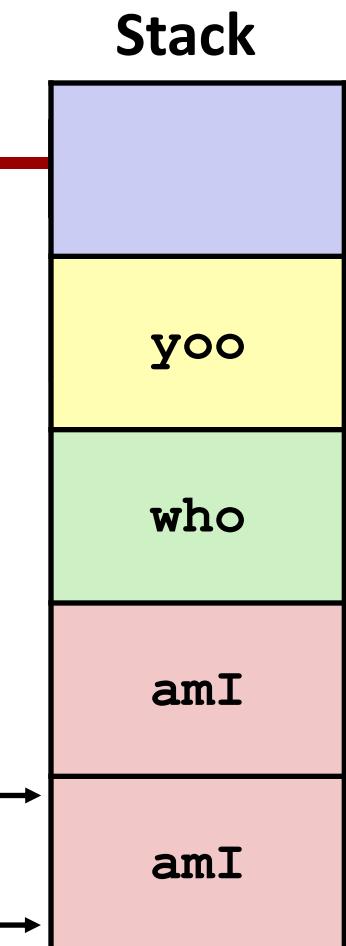
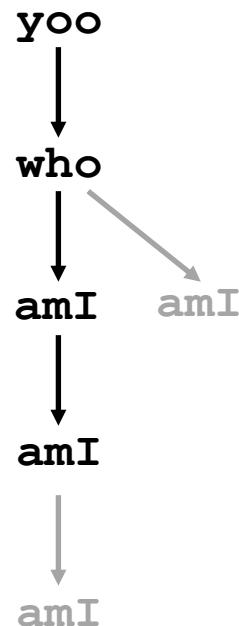
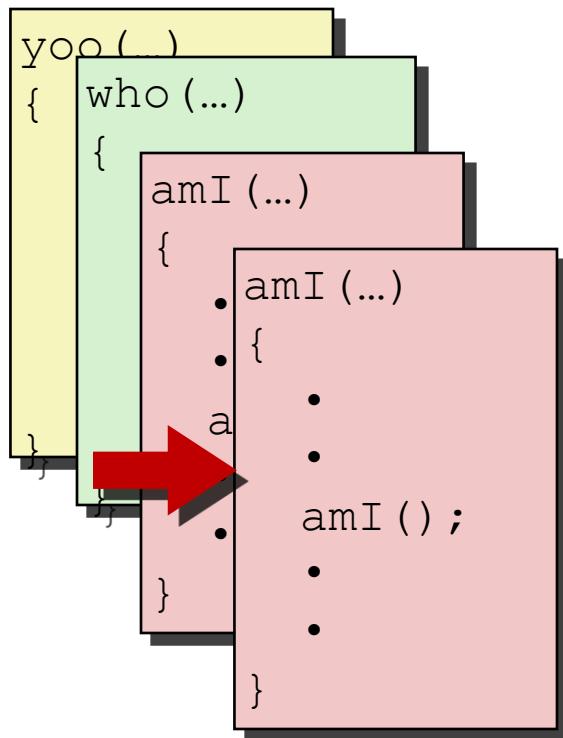

Địa chỉ giảm dần

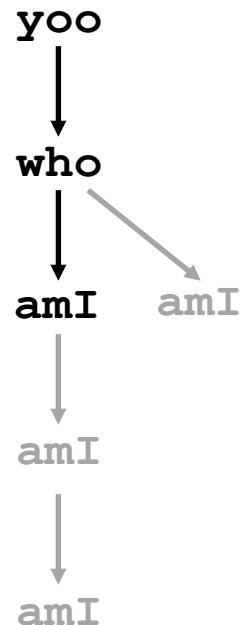
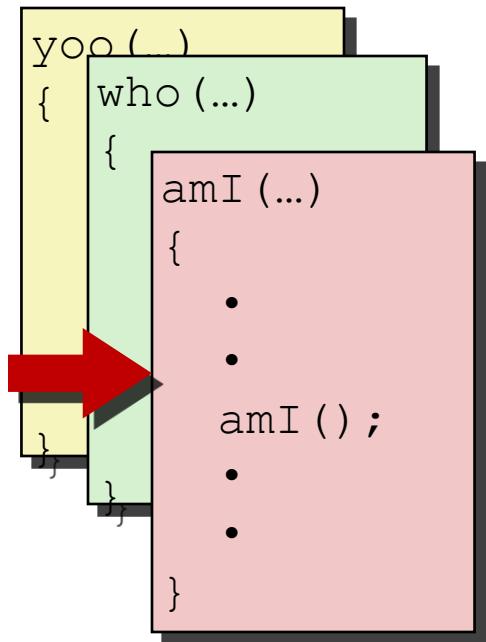
Ví dụ

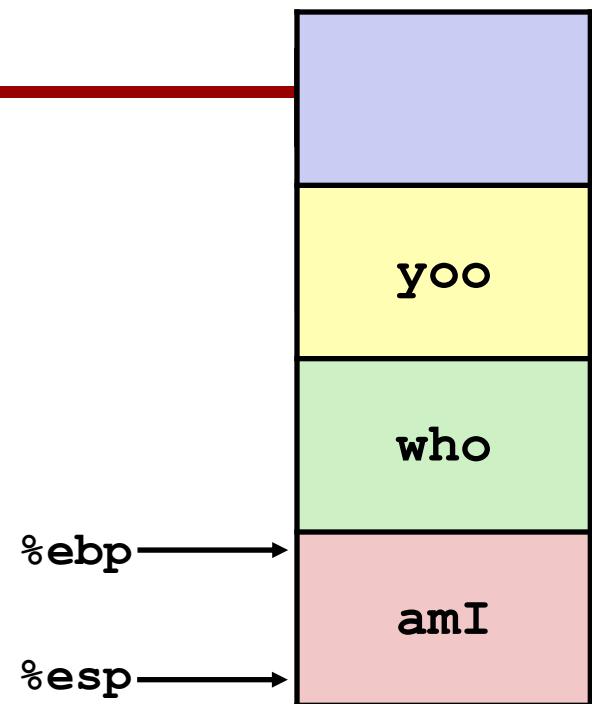
Ví dụ

Ví dụ

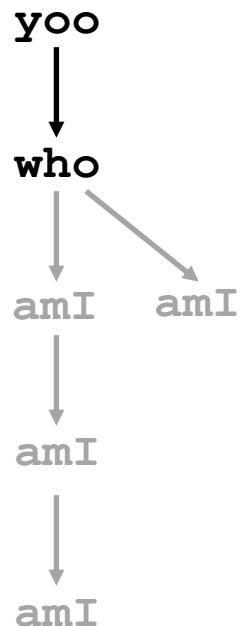

Stack

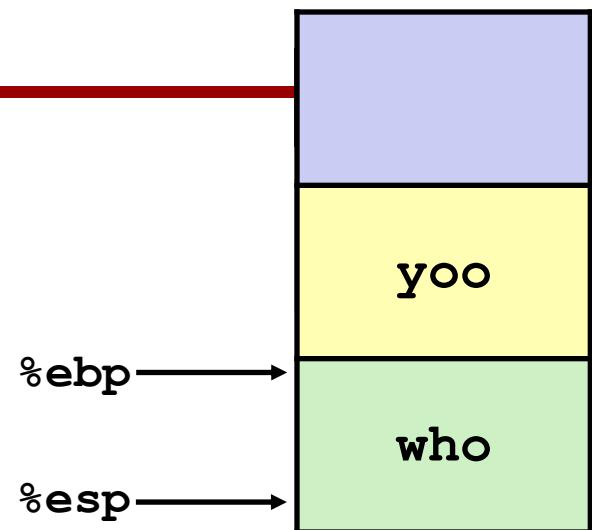

Ví dụ

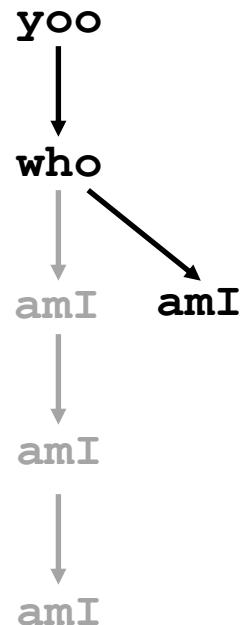
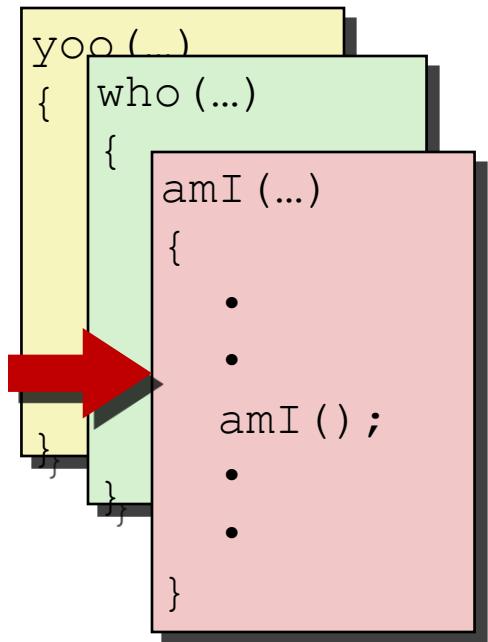
```
yoo (...)  
{   who (...)  
{  
    . . .  
    amI ();  
    . . .  
    amI ();  
    . . .  
}  
}  
}
```


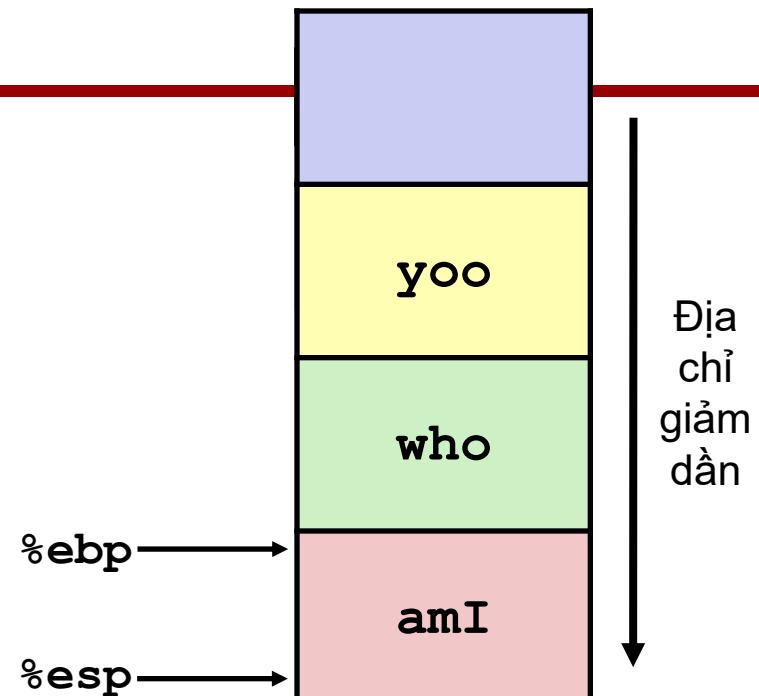
Stack

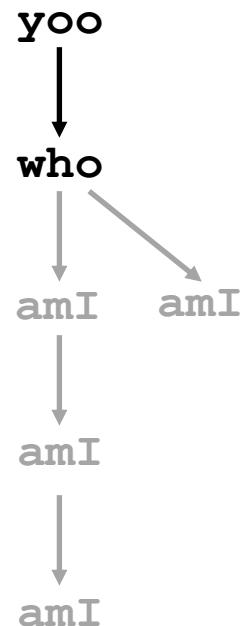
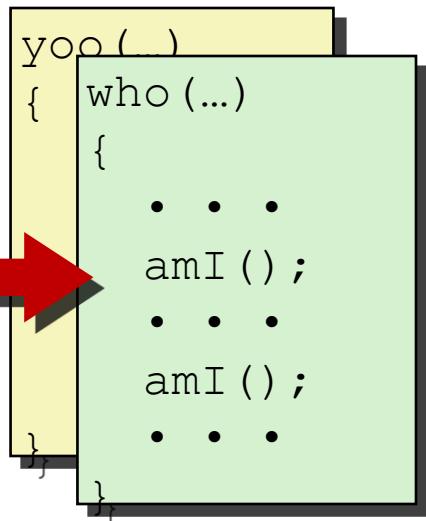
Ví dụ

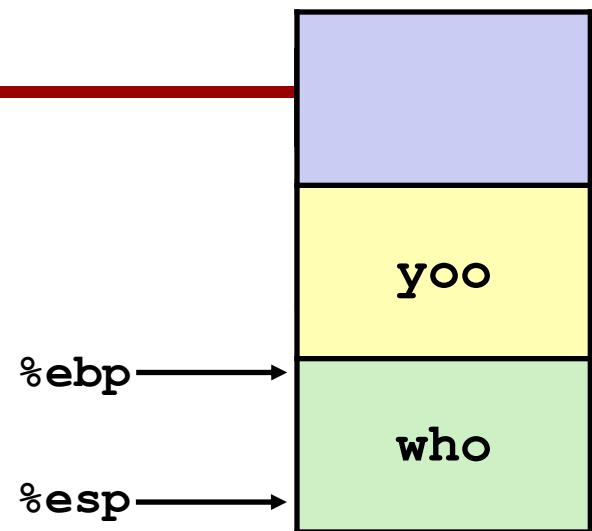
Stack

Ví dụ

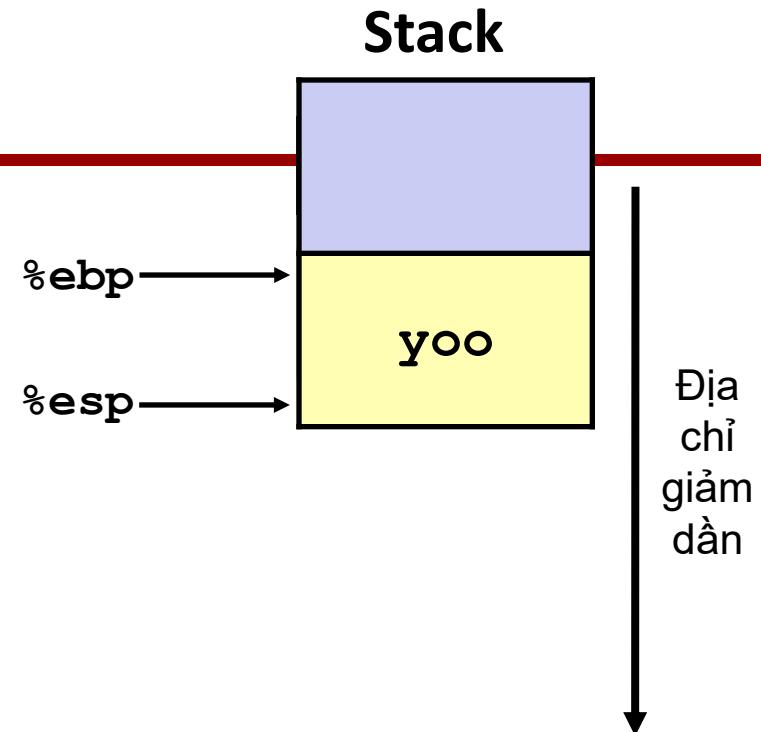
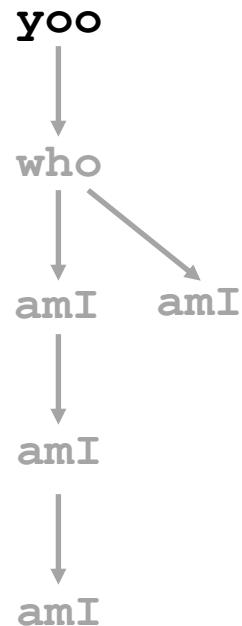
Stack

Địa
chỉ
giảm
dần

Ví dụ

```
yoo (...)  
{  
•  
•  
who () ;  
•  
}  
}
```


IA32 Stack Frame chứa thông tin gì?

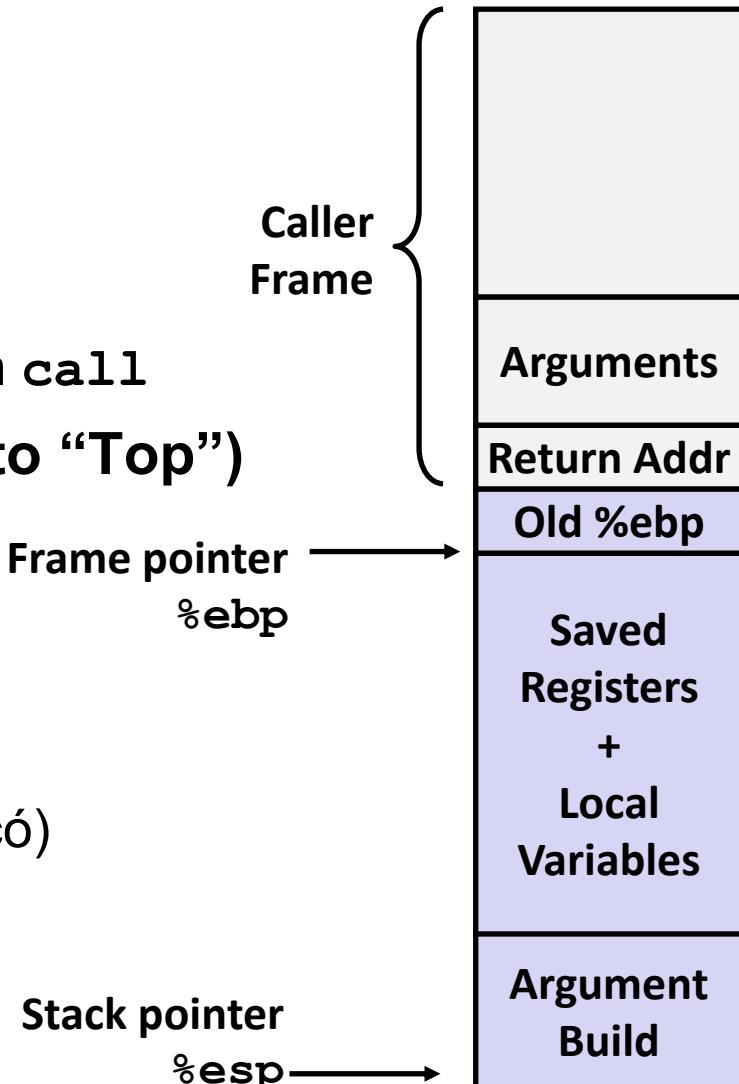
■ Stack frame của hàm mẹ

- Các tham số cho hàm con
 - Đưa vào bằng các lệnh push/mov
- Địa chỉ trả về (Return address)
 - *Tự động đẩy* vào stack khi chạy lệnh `call`

■ Stack Frame của 1 hàm (“Bottom” to “Top”)

- Frame pointer của hàm mẹ (%ebp)
- Những thanh ghi được lưu lại (nếu có)
- Các biến cục bộ của hàm
- “Argument build”

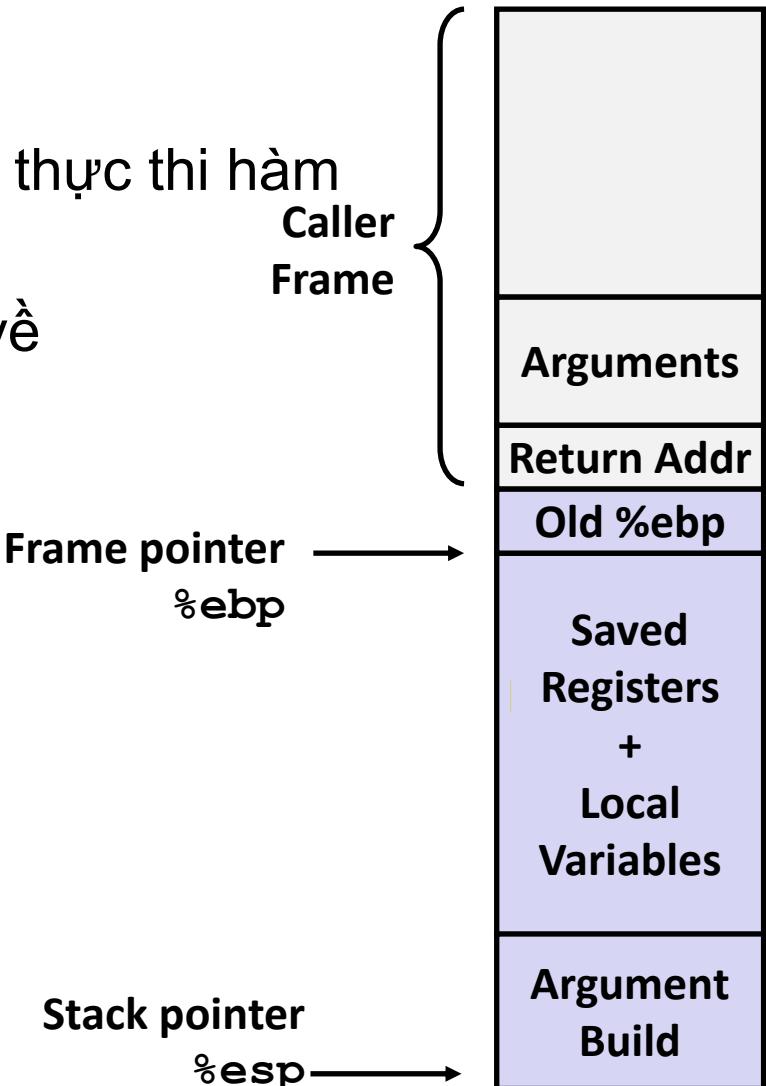
Tham số cho các hàm muốn gọi (nếu có)

Quản lý IA32 Stack Frame

■ 2 hoạt động:

- Cấp phát không gian khi bắt đầu thực thi hàm
 - “Set-up” code trong assembly
- Thu hồi không gian khi hàm trả về
 - “Finish” code trong assembly

IA32 Stack frame - Set up & Finish

■ Stack Frame – Set up

- Thực hiện khi 1 hàm bắt đầu thực thi
- Lưu lại %ebp của hàm trước
- Thiết lập %ebp cho stack frame của nó
- Lưu lại các thanh ghi sẽ sử dụng trong hàm (nếu có)

swap:

```
pushl %ebp  
movl %esp, %ebp  
pushl %ebx
```

} Set Up

```
movl 8(%ebp), %edx  
movl 12(%ebp), %ecx  
movl (%edx), %ebx  
movl (%ecx), %eax  
movl %eax, (%edx)  
movl %ebx, (%ecx)
```

■ Stack frame - Finish

- Thực hiện khi 1 hàm chuẩn bị trả về
- Khôi phục giá trị cũ của các thanh ghi đã sử dụng (nếu có)
- Khôi phục %ebp của hàm trước

```
popl %ebx  
popl %ebp  
ret
```

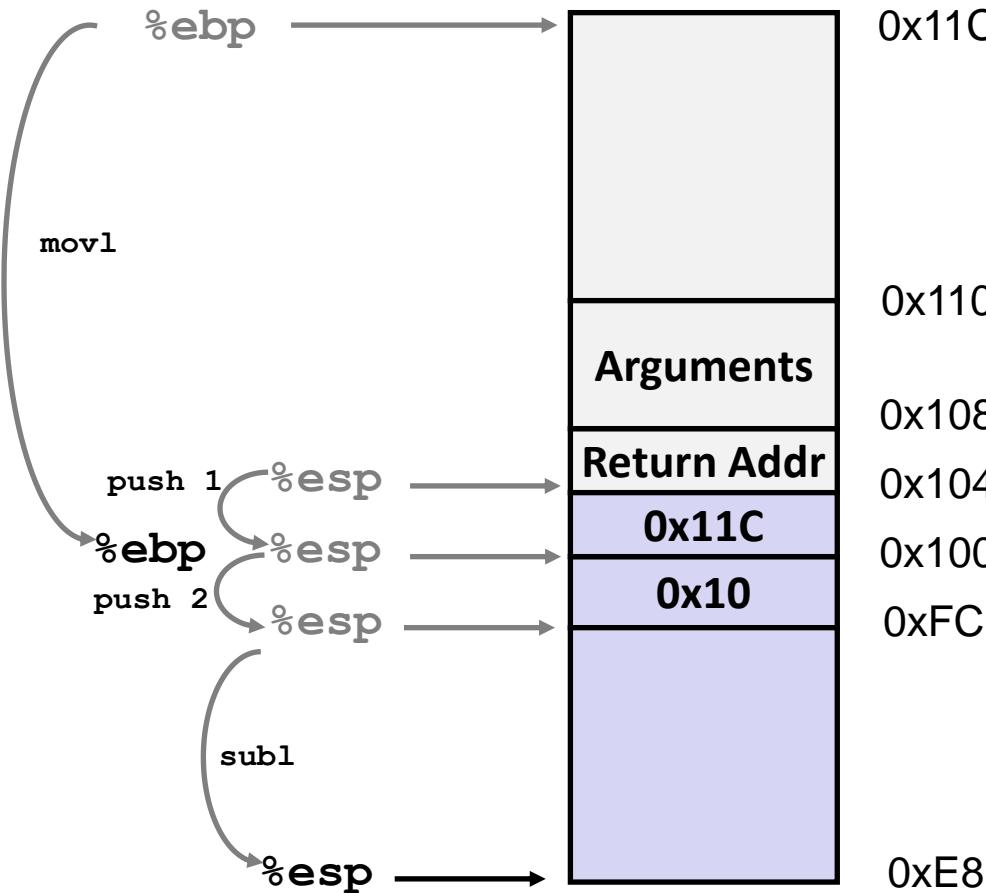
} Finish

Stack frame set up – Ví dụ

Stack sau khi thực hiện `call example`:

`%esp = 0x104, %ebp = 0x11C`

`%ebx = 0x10`

Stack sau set-up stack frame của `example`:

`%esp = 0xE8, %ebp = 0x100`

`example:`

```
pushl %ebp  
movl %esp, %ebp  
pushl %ebx  
subl $20, %esp
```

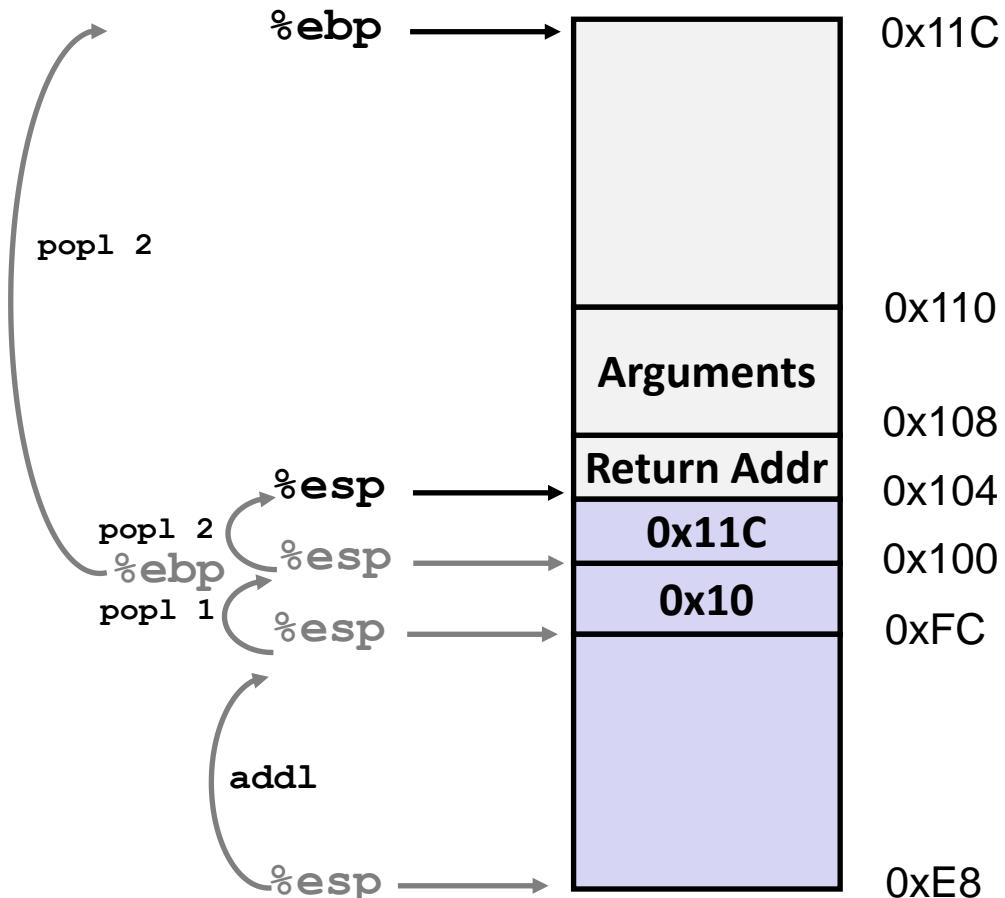
Set Up

```
movl 8(%ebp), %edx  
movl 12(%ebp), %ecx  
movl (%edx), %ebx  
movl (%ecx), %eax  
movl %eax, (%edx)  
movl %ebx, (%ecx)
```

Finish

```
...  
addl $20, %esp  
popl %ebx  
popl %ebp  
ret
```

Stack frame Finish – Ví dụ

Stack sau finish stack frame của example:

%esp = 0x104, %ebp = 0x11C

%ebx = 0x10

example:

pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx
subl \$20, %esp

} Set Up

movl 8(%ebp), %edx
movl 12(%ebp), %ecx
movl (%edx), %ebx
movl (%ecx), %eax
movl %eax, (%edx)
movl %ebx, (%ecx)

} Finish

...
addl \$20, %esp
popl %ebx
popl %ebp
ret

Stack frame set up & Finish – Ví dụ

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

func:

pushl	%ebp
movl	%esp, %ebp
subl	\$16, %esp

} Set Up

movl	\$0, -4(%ebp)
movl	8(%ebp), %edx
movl	12(%ebp), %eax
addl	%edx, %eax
movl	%eax, -4(%ebp)
movl	-4(%ebp), %eax

- Gán %esp = %ebp
- Pop %ebp từ stack

← leave
ret

} Finish

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ

■ Dịch ngược – Reverse Engineering

Truyền tham số trong Stack frame IA32

■ Hàm mẹ (caller) đưa tham số vào stack cho hàm con (callee)

- Trước khi thực thi `call label`

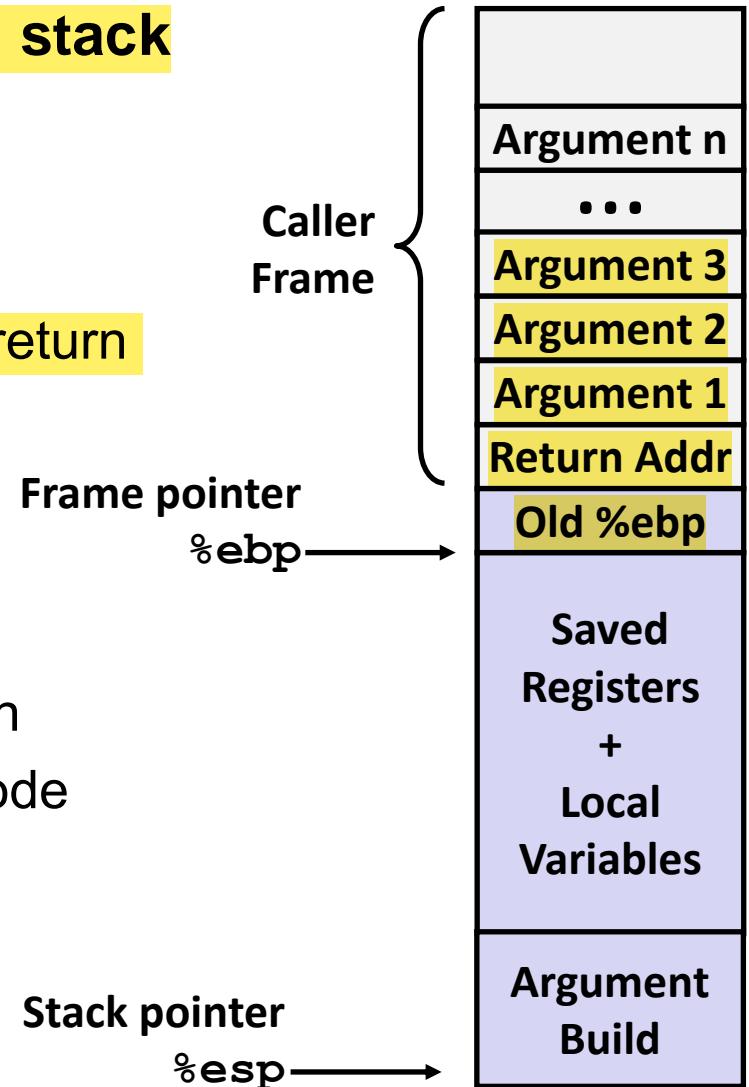
- Lệnh `push/mov`

- Nằm ngay phía trước địa chỉ trả về (return address) trong stack

- Thứ tự: reverse order

■ Hàm con (callee) truy xuất tham số

- Dựa trên vị trí so với `%ebp` của hàm con
 - `%ebp` sau khi hoàn thành “set up” code

Truyền tham số cho hàm – Ví dụ 1

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

main:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
pushl $6
pushl $5
call func
addl $8, %esp
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

func:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
movl $0, -4(%ebp)
movl 8(%ebp), %edx
movl 12(%ebp), %eax
addl %edx, %eax
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

Truyền tham số cho hàm: Ví dụ 2 - swap

```
int course1 = 15213;  
int course2 = 18243;  
  
void call_swap() {  
    swap(&course1, &course2);  
}
```

```
void swap(int *xp, int *yp)  
{  
    int t0 = *xp;  
    int t1 = *yp;  
    *xp = t1;  
    *yp = t0;  
}
```

Gọi swap từ hàm call_swap

call_swap:

• • •

subl \$8, %esp

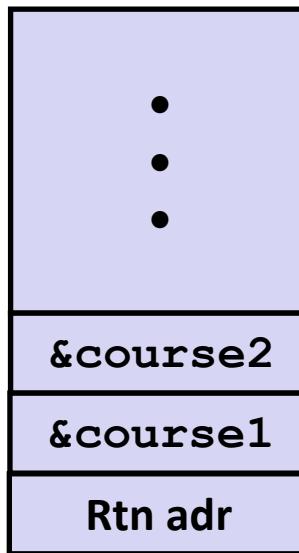
movl \$course2, 4(%esp)

movl \$course1, (%esp)

call swap

• • •

Stack

← %esp subl
← %esp call
← %esp

Truyền tham số: Ví dụ swap

```
void swap(int *xp, int *yp)
{
    int t0 = *xp;
    int t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

swap:

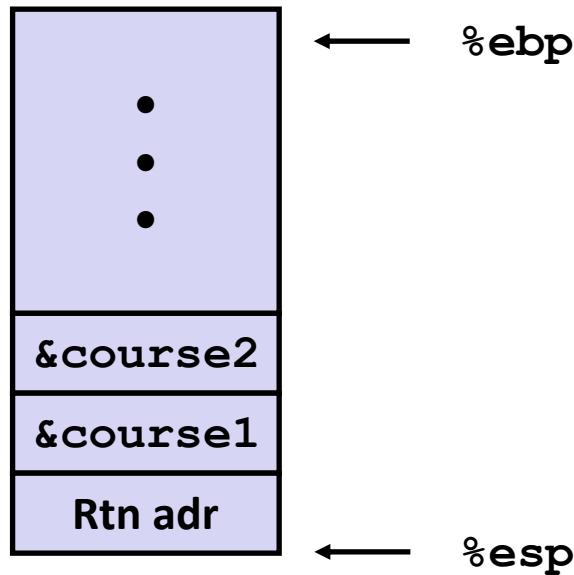
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx } Set Up

movl 8(%ebp), %edx
movl 12(%ebp), %ecx
movl (%edx), %ebx
movl (%ecx), %eax
movl %eax, (%edx)
movl %ebx, (%ecx) } Body

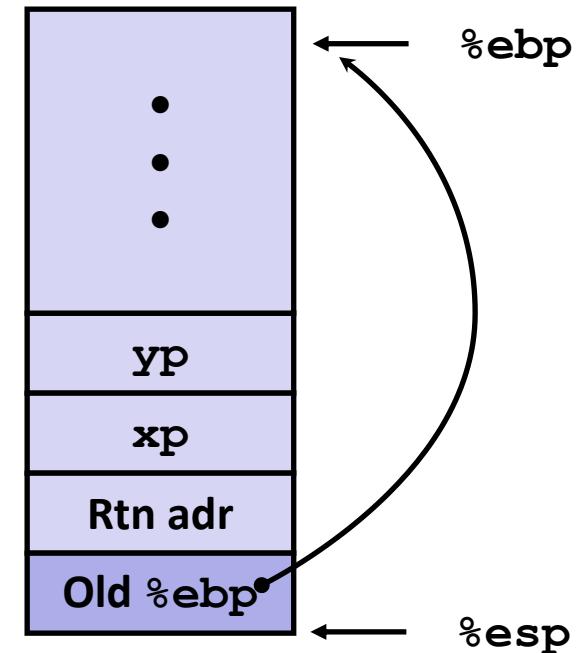
popl %ebx
popl %ebp
ret } Finish

swap Setup #1

Entering Stack

Resulting Stack

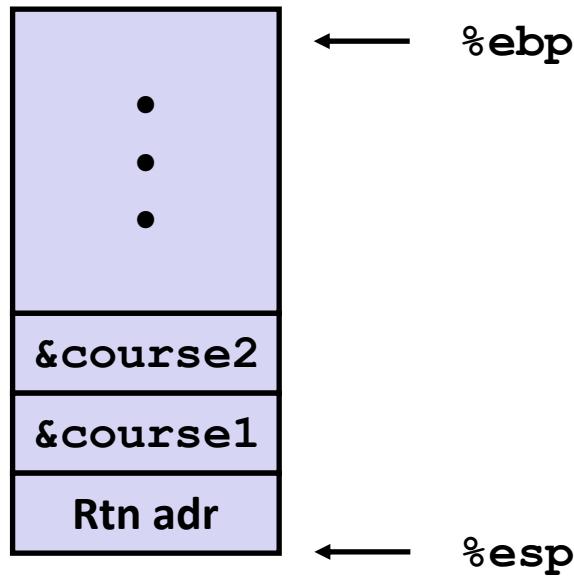

`swap:`

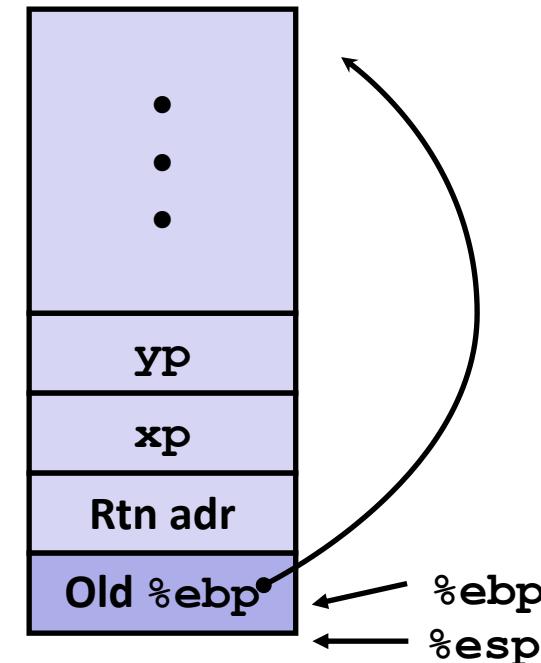
```
pushl %ebp
movl %esp,%ebp
pushl %ebx
```

swap Setup #2

Entering Stack

Resulting Stack

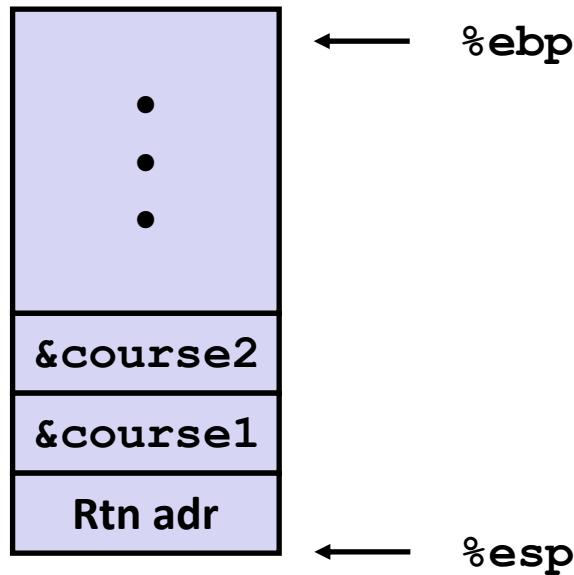

swap:

```
pushl %ebp  
movl %esp,%ebp  
pushl %ebx
```

swap Setup #3

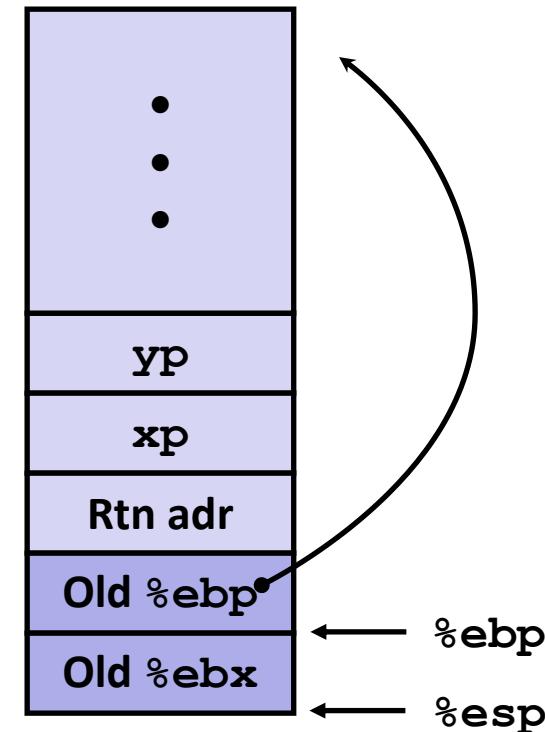
Entering Stack

`swap:`

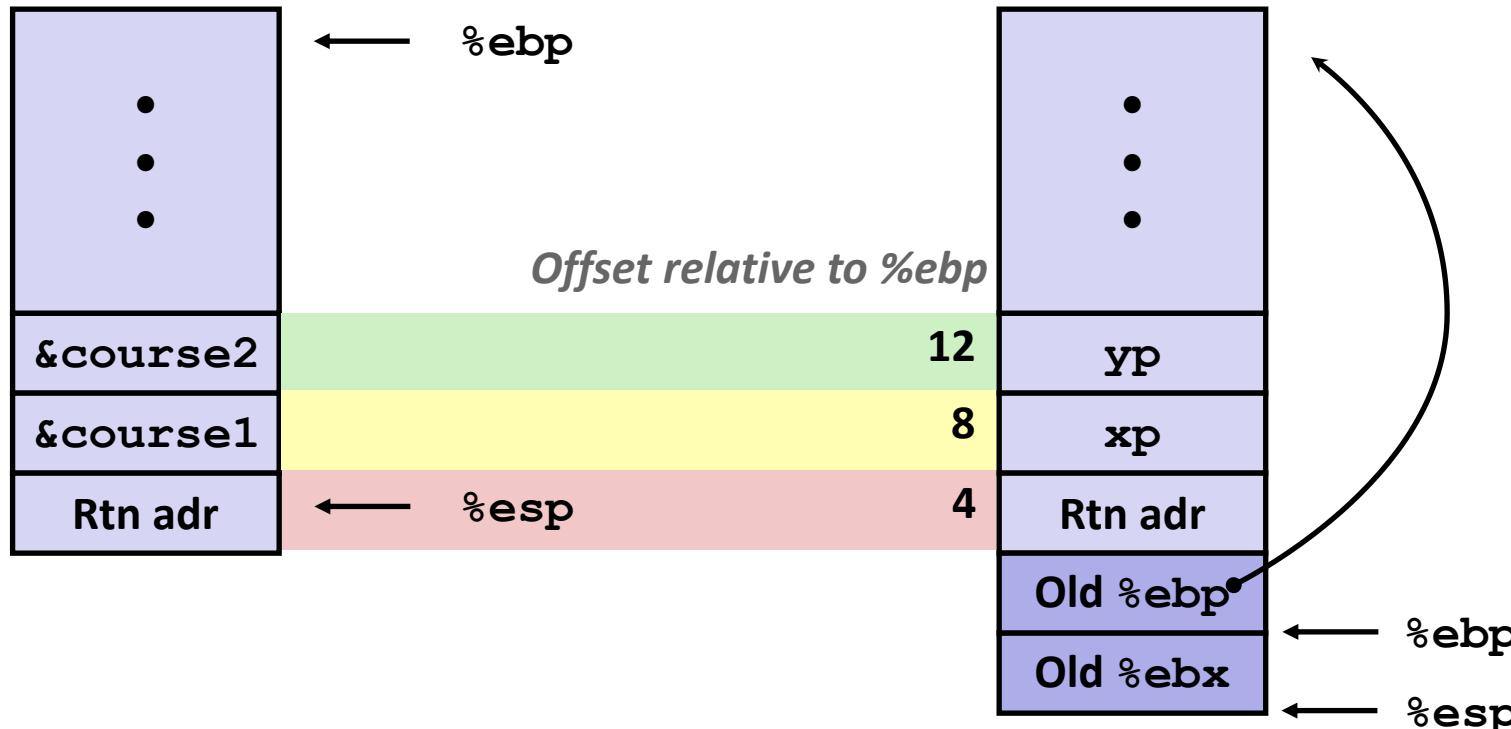
```
pushl %ebp  
movl %esp,%ebp  
pushl %ebx
```

Resulting Stack

swap: Lấy các tham số

Entering Stack


```
movl 8(%ebp),%edx    # get xp  
movl 12(%ebp),%ecx    # get yp  
... . . .
```

Giá trị trả về từ hàm

■ Hàm có trả về giá trị

- Trong C: qua lệnh `return x;`

```
int Q(int i)
{
    int t = 3*i;
    int v[10];
    .
    .
    return v[t];
}
```

■ Giá trị trả về của hàm trong assembly

- Thường lưu trong thanh ghi `%eax`

```
1 int func(int x, int y)
2 {
3     return x + y;
4 }
```


	func:
1	pushl %ebp
2	movl %esp, %ebp
3	movl 8(%ebp), %edx
4	movl 12(%ebp), %eax
5	addl %edx, %eax
6	popl %ebp
7	ret
8	

Giá trị trả về từ hàm – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

main:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
pushl $6
pushl $5
call func
addl $8, %esp
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

func:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
subl $16, %esp
movl $0, -4(%ebp)
movl 8(%ebp), %edx
movl 12(%ebp), %eax
addl %edx, %eax
movl %eax, -4(%ebp)
movl -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ

■ Dịch ngược – Reverse Engineering

Sử dụng thanh ghi cho trong hàm

- Giả sử `yoo` là hàm mẹ, gọi hàm `who`
- Có thể dùng thanh ghi để lưu trữ tạm?

`yoo:`

```
• • •  
    movl $15213, %edx  
    call who  
    addl %edx, %eax  
• • •  
    ret
```

`who:`

```
• • •  
    movl 8(%ebp), %edx  
    addl $18243, %edx  
• • •  
    ret
```

- Giá trị của thanh ghi `%edx` bị ghi đè trong hàm `who`
- Có thể gây ra vấn đề → cần lưu lại!

Quy ước lưu các thanh ghi

■ Giả sử yoo gọi who:

- yoo là hàm mẹ (**caller**)
- who là hàm con (**callee**)

■ Quy ước

▪ “Caller Save”

- Hàm mẹ lưu lại các giá trị tạm thời trong stack frame của nó **trước khi gọi** hàm con

▪ “Callee Save”

- Hàm con lưu lại các giá trị tạm thời trong stack của nó **trước khi sử dụng**

Sử dụng các thanh ghi IA32/Linux + Windows

■ **%eax, %edx, %ecx**

- Hàm mẹ lưu trước khi gọi nếu giá trị sẽ được sử dụng tiếp

■ **%eax**

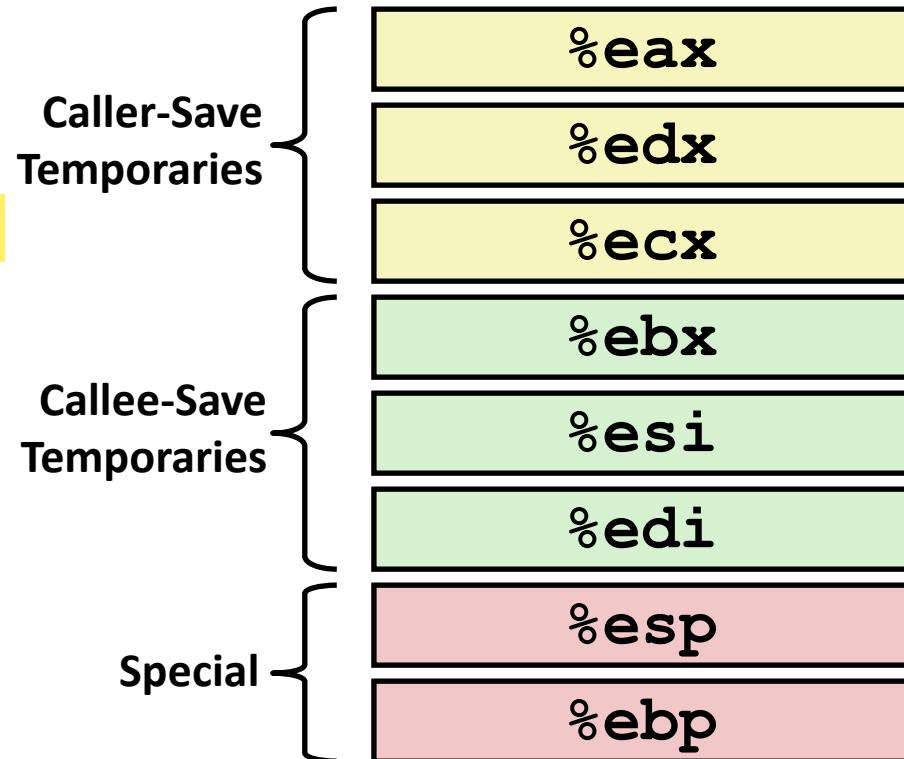
- được sử dụng để trả về giá trị số nguyên

■ **%ebx, %esi, %edi**

- Hàm con sẽ lưu nếu muốn sử dụng

■ **%esp, %ebp**

- Trường hợp đặc biệt cần hàm con lưu
- Khôi phục lại giá trị ban đầu trước khi thoát hàm

Khởi tạo biến cục bộ: Ví dụ

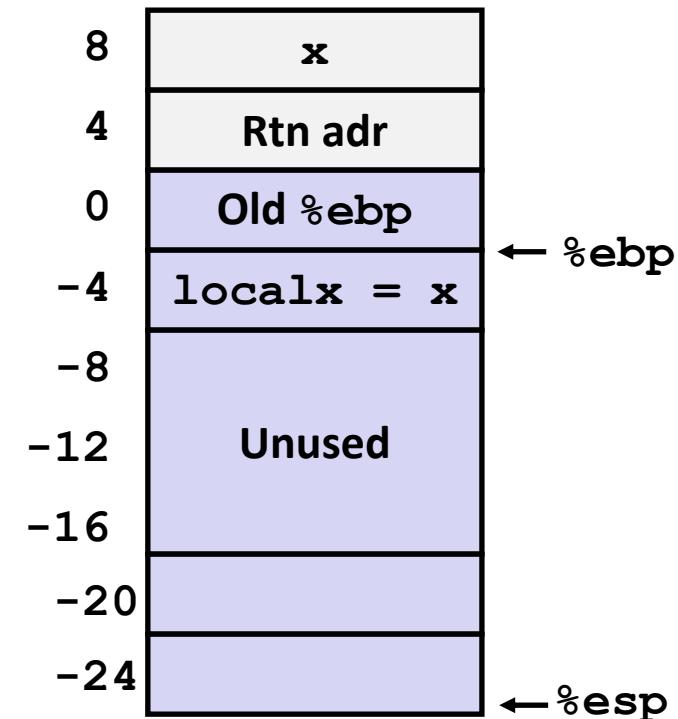
■ Biến cục bộ

- Cấp phát vùng nhớ trong stack để lưu các biến cục bộ của hàm
- Truy xuất dựa trên %ebp
 - Địa chỉ thấp hơn so với %ebp

```
int add3(int x) {  
    int localx = x;  
    incrk(&localx, 3);  
    return localx;  
}
```

First part of add3

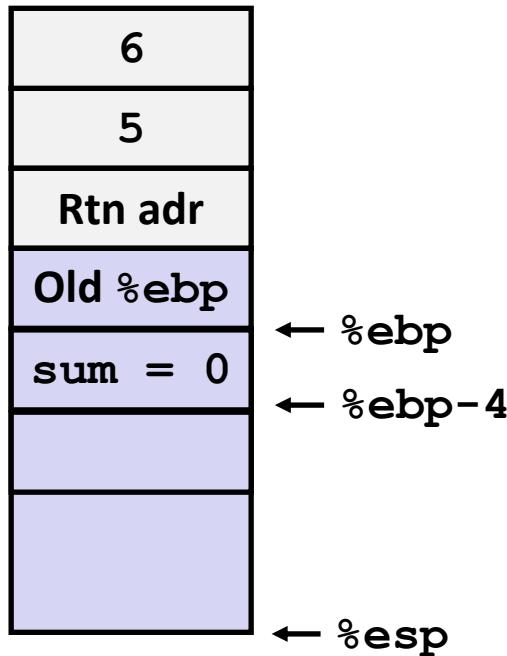
```
add3:  
    pushl %ebp  
    movl %esp, %ebp  
    subl $24, %esp      # Alloc. 24 bytes  
    movl 8(%ebp), %eax  
    movl %eax, -4(%ebp) # Set localx to x
```


Biến cục bộ – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```


func:

```
pushl %ebp  
movl %esp, %ebp  
subl $16, %esp  
movl $0, -4(%ebp)  
movl 8(%ebp), %edx  
movl 12(%ebp), %eax  
addl %edx, %eax  
movl %eax, -4(%ebp)  
movl -4(%ebp), %eax  
leave  
ret
```

Gọi hàm (IA32): Tổng kết

■ Stack đóng vai trò quan trọng trong gọi/trả về hàm

- Lưu trữ địa chỉ trả về
- Các tham số (trong stack frame hàm mẹ)
- Có thể lưu các giá trị trong stack frame hoặc các thanh ghi
- Giá trị trả về ở thanh ghi %eax

Bài tập gọi hàm 1

main:

```
pushl %ebp  
movl %esp, %ebp  
subl $16, %esp  
movl $1, -4(%ebp)  
movl $2, -8(%ebp)  
movl $0, -12(%ebp) gửi tui  
pushl -4(%ebp) + 1 ↑  
pushl -8(%ebp) + 2 -> 2  
call function  
addl $8, %esp  
movl %eax, -12(%ebp)  
movl $0, %eax  
leave  
ret
```

function:

```
pushl %ebp  
movl %esp, %ebp  
subl $16, %esp  
movl $10, -4(%ebp) # a = 10  
movl -4(%ebp), %edx # edx = 10  
movl 8(%ebp), %eax # x = 1  
addl %eax, %edx # edx = 11  
movl 12(%ebp), %eax # y = 2  
imull %edx, %eax # 11 * 2  
movl %eax, -8(%ebp) # -8ebp = eax -  
movl -8(%ebp), %eax # > result 22  
leave  
ret
```

1. Hàm nào là caller/callee?

main caller
func callee

2. Mỗi hàm có bao nhiêu biến cục bộ? Giá trị như thế nào?
trừ -> loc

3 biến local: -4,-8,-12 -> 2,1,3

main

2 biến cục bộ: -4,-8 -> 10, res

func

3. Hàm function nhận bao nhiêu tham số?

2: 8,12 ->

4. Hàm main đã truyền các tham số có giá trị cho function?

thu nhat: 1, thu 2:

5. Hàm function làm gì? Với các giá trị tham số đã tìm thấy ở Câu 4, tìm giá trị được function trả về cho main?

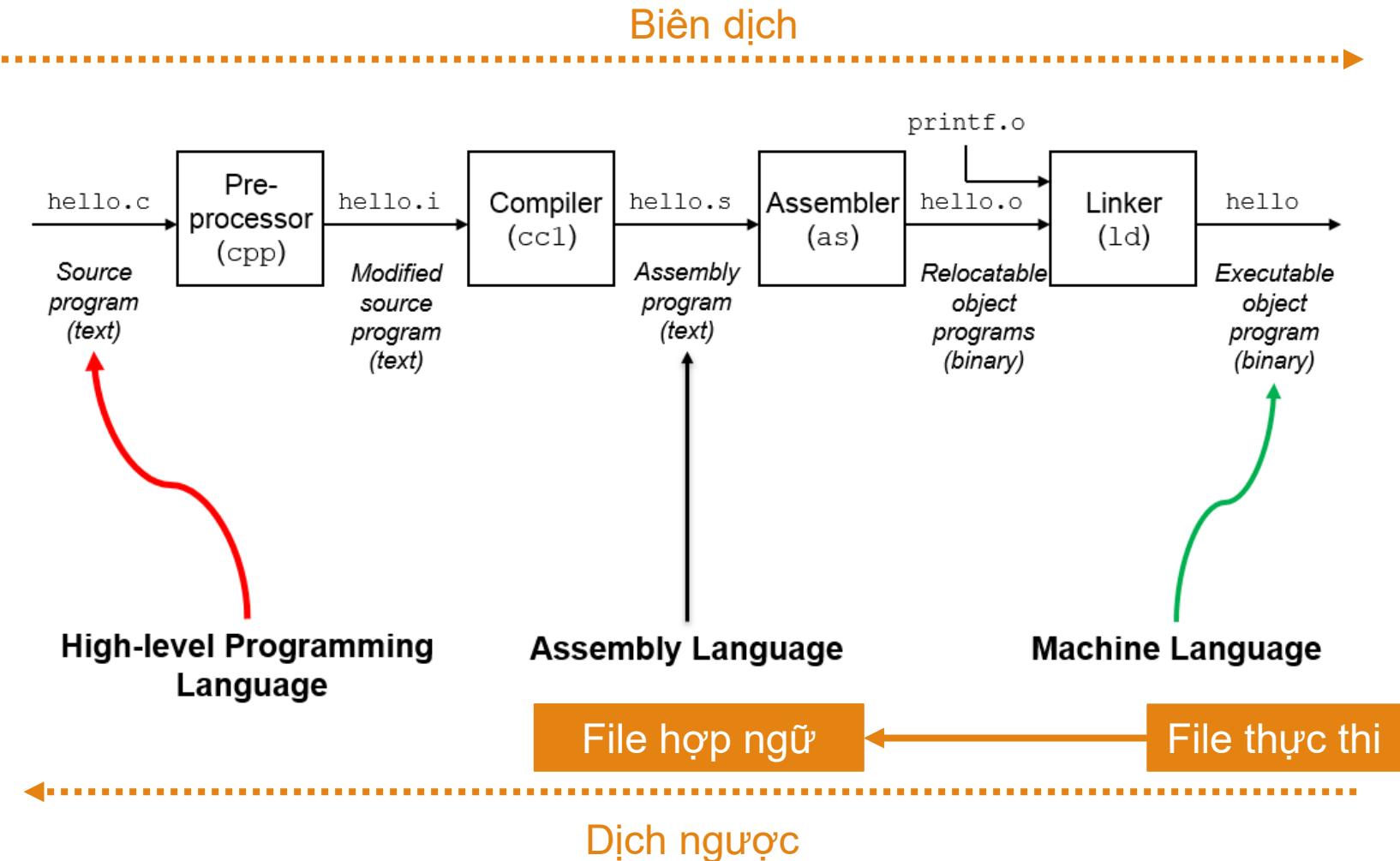
Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ

■ Dịch ngược – Reverse Engineering

Dịch ngược - Reverse Engineering?

Dịch ngược - Reverse Engineering?

■ Dịch ngược

- Từ một file thực thi (executable file) của chương trình, chuyển về dạng mã hợp ngữ (assembly) để đọc/hiểu hoạt động của nó.

```
55  
89 e5  
83 ec 10  
c7 45 fc 00 00 00 00  
8b 45 08  
01 45 fc  
8b 45 fc  
c9  
c4
```


RE

```
pushl    %ebp  
movl    %esp, %ebp  
subl    $16, %esp  
movl    $0, -4(%ebp)  
movl    8(%ebp), %eax  
addl    %eax, -4(%ebp)  
movl    -4(%ebp), %eax  
leave  
ret
```


File thực thi (binary)

File hợp ngữ (assembly)

Dịch ngược – Công cụ (1)

■ objdump – Xuất mã assembly của file thực thi

```
ubuntu@ubuntu:~$ objdump -d basic-reverse

basic-reverse:      file format elf32-i386

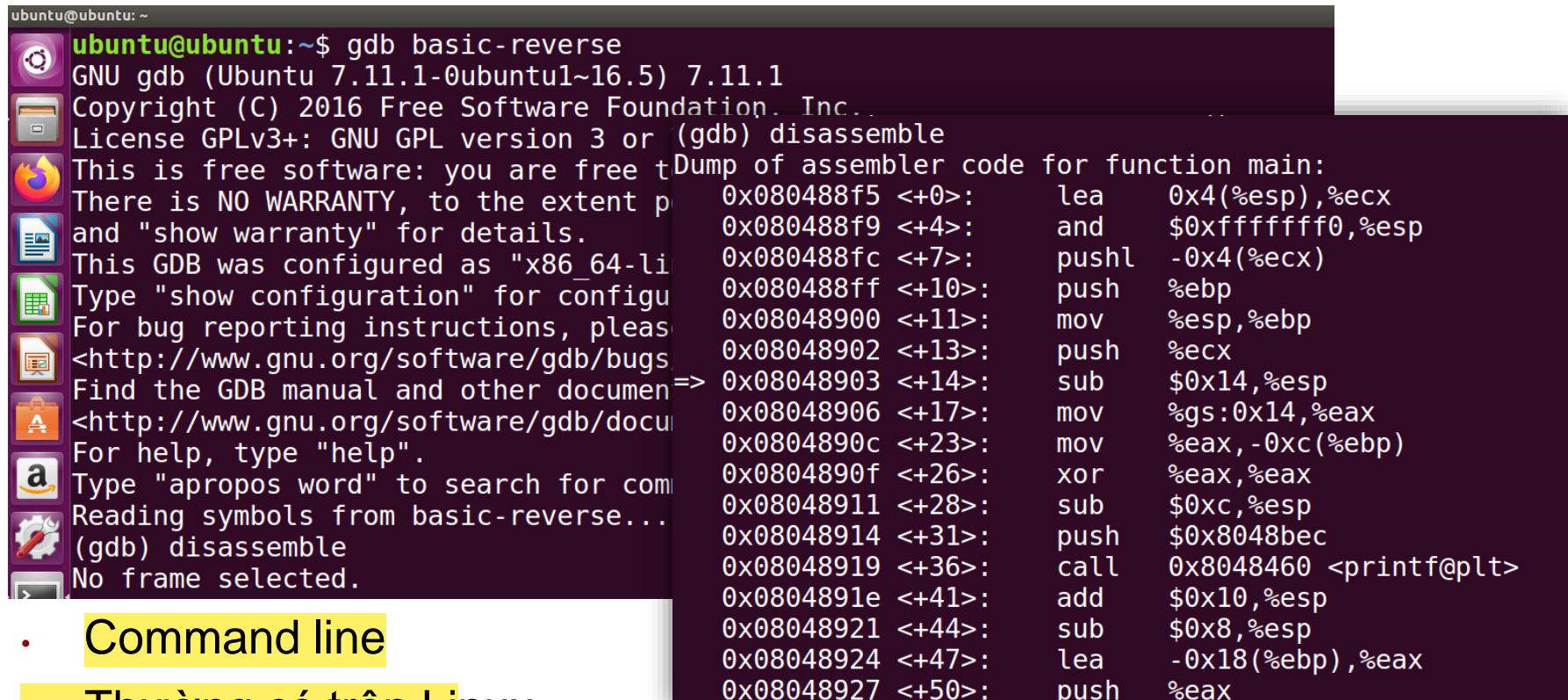
Disassembly of section .init:

0804841c <_init>:
0804841c:    53                      push   %ebx
0804841d:    83 ec 08                sub    $0x8,%esp
08048420:    e8 0b 01 00 00          call   8048530 <_x86.get_pc_thunk.bx>
08048425:    81 c3 db 1b 00 00          add    $0xbdb,%ebx
0804842b:    8b 83 fc ff ff ff          mov    -0x4(%ebx),%eax
08048431:    85 c0                  test   %eax,%eax
08048433:    74 05                  je    804843a <_init+0x1e>
08048435:    e8 b6 00 00 00          call   80484f0 <_isoc99_scanf@plt+0x10>
0804843a:    83 c4 08                add    $0x8,%esp
0804843d:    5b                      pop    %ebx
0804843e:    c3                      ret
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- Chỉ hiển thị mã assembly, không hỗ trợ chức năng phân tích

Dịch ngược – Công cụ (2)

■ GDB Debugger (Phần 3.11 trong giáo trình chính)

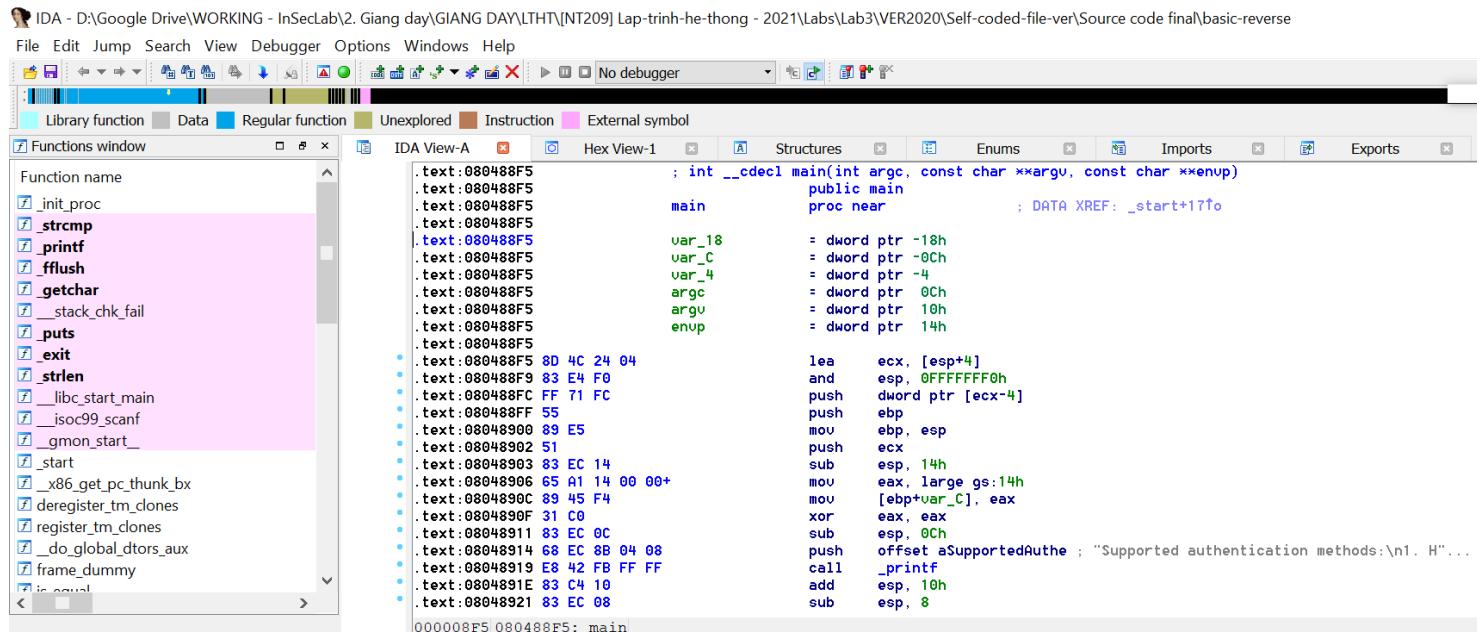
```
ubuntu@ubuntu:~$ gdb basic-reverse
GNU gdb (Ubuntu 7.11.1-0ubuntu1~16.5) 7.11.1
Copyright (C) 2016 Free Software Foundation, Inc.
License GPLv3+: GNU GPL version 3 or (gdb) disassemble
This is free software: you are free to redistribute it.
There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.
and "show warranty" for details.
This GDB was configured as "x86_64-linux-gnu".
Type "show configuration" for configuration details.
For bug reporting instructions, please see:
<http://www.gnu.org/software/gdb/bugs/>
Find the GDB manual and other documentation online at
<http://www.gnu.org/software/gdb/documentation/>.
For help, type "help".
Type "apropos word" to search for command words.
Reading symbols from basic-reverse...
(gdb) disassemble
No frame selected.

Dump of assembler code for function main:
0x080488f5 <+0>:    lea    0x4(%esp),%ecx
0x080488f9 <+4>:    and    $0xffffffff,%esp
0x080488fc <+7>:    pushl -0x4(%ecx)
0x080488ff <+10>:   push   %ebp
0x08048900 <+11>:   mov    %esp,%ebp
0x08048902 <+13>:   push   %ecx
0x08048903 <+14>:   sub    $0x14,%esp
0x08048906 <+17>:   mov    %gs:0x14,%eax
0x0804890c <+23>:   mov    %eax,-0xc(%ebp)
0x0804890f <+26>:   xor    %eax,%eax
0x08048911 <+28>:   sub    $0xc,%esp
0x08048914 <+31>:   push   $0x8048bec
0x08048919 <+36>:   call   0x8048460 <printf@plt>
0x0804891e <+41>:   add    $0x10,%esp
0x08048921 <+44>:   sub    $0x8,%esp
0x08048924 <+47>:   lea    -0x18(%ebp),%eax
0x08048927 <+50>:   push   %eax
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- **Có thể phân tích code ở dạng tĩnh và động (các chương trình cần chạy được trên hệ thống)**

Dịch ngược – Công cụ (3)

■ IDA Pro

- Có giao diện, nhiều cửa sổ cung cấp nhiều thông tin, có view mã giả
- Có thể chạy trên Windows
- Định dạng assembly: Intel
- Có thể phân tích code ở dạng tĩnh và động (các chương trình cần chạy được trên hệ thống)

Dịch ngược: Demo

■ File cần phân tích: `first_re_demo`

- File thực thi trên Linux 32 bit
- Dạng command line
- 1 hàm thực thi chính: `main`
- Yêu cầu nhập 1 password.

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

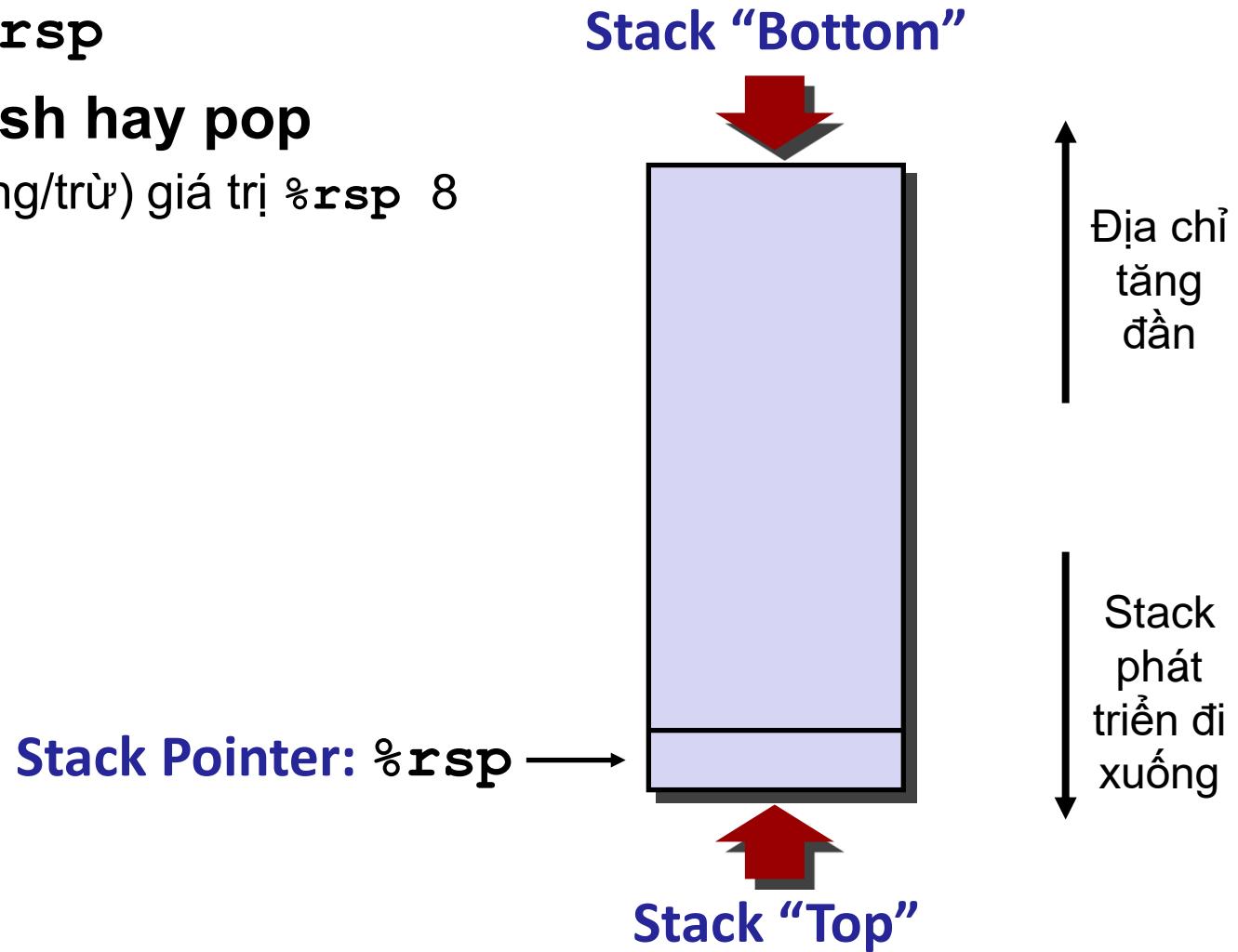
- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Điểm chung của hàm trong IA32 và x86-64

- Stack hỗ trợ việc gọi hàm
- Sử dụng lệnh **call**
 - Địa chỉ trả về (return address) được đưa vào stack
 - Địa chỉ câu lệnh assembly ngay sau lệnh **call**

x86-64 Stack?

- Thanh ghi `%rsp`
- Các lệnh push hay pop
 - Thay đổi (cộng/trừ) giá trị `%rsp` 8 bytes

Thanh ghi x86-64

%rax	%eax
%rbx	%ebx
%rcx	%ecx
%rdx	%edx
%rsi	%esi
%rdi	%edi
%rsp	%esp
%rbp	%ebp

%r8	%r8d
%r9	%r9d
%r10	%r10d
%r11	%r11d
%r12	%r12d
%r13	%r13d
%r14	%r14d
%r15	%r15d

- Số thanh ghi nhiều hơn gấp 2 lần
- Có thể truy xuất với các kích thước 8, 16, 32, 64 bits

Sử dụng các thanh ghi x86-64

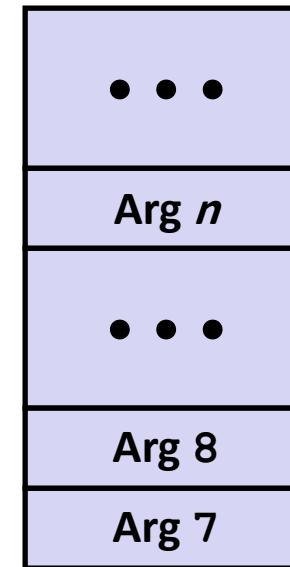
- **Tham số được truyền cho hàm thông qua các thanh ghi**
 - Hỗ trợ truyền 6 tham số
 - Nếu nhiều hơn 6 tham số, các tham số còn lại sẽ truyền qua stack
 - Những thanh ghi này vẫn có thể dùng bình thường caller-saved
- **Tất cả tham chiếu đến giá trị trong stack frame đều qua stack pointer**
 - Bỏ qua việc cập nhật giá trị `%ebp/%rbp` khi gọi hàm
- **Các thanh ghi khác**
 - 6 thanh ghi callee saved
 - 2 thanh ghi caller saved
 - 1 thanh ghi chứa giá trị trả về (cũng có thể sử dụng như caller saved)
 - 1 thanh ghi đặc biệt (stack pointer)

Truyền dữ liệu trong x86-64

- Sử dụng các thanh ghi
- 6 tham số đầu tiên

■ Stack

- Giá trị trả về

- Chỉ cấp phát không gian trong stack khi cần thiết

Thanh ghi x86-64: Quy ước sử dụng

%rax	Return value	%r8	Argument #5
%rbx	Callee saved	%r9	Argument #6
%rcx	Argument #4	%r10	Caller saved
%rdx	Argument #3	%r11	Caller Saved
%rsi	Argument #2	%r12	Callee saved
%rdi	Argument #1	%r13	Callee saved
%rsp	Stack pointer	%r14	Callee saved
%rbp	Callee saved	%r15	Callee saved

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #1

■ %rax

- Giá trị trả về
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

■ %rdi, ..., %r9

- Tham số
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

■ %r10, %r11

- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

Return value

Arguments

Caller-saved
temporaries

%rax

%rdi

%rsi

%rdx

%rcx

%r8

%r9

%r10

%r11

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #2

■ **%rbx, %r12, %r13, %r14**

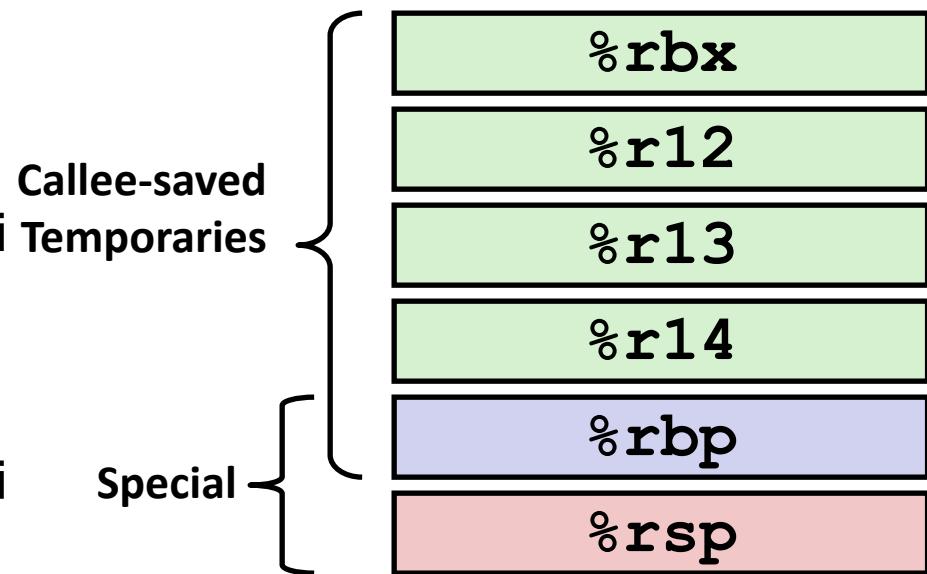
- Hàm con lưu lại (callee-saved)
- Hàm con cần lưu và khôi phục lại Temporaries

■ **%rbp**

- Hàm con lưu lại (callee-saved)
- Hàm con cần lưu và khôi phục lại
- Có thể dùng như frame pointer

■ **%rsp**

- Trường hợp đặc biệt của callee-saved
- Khôi phục lại giá trị ban đầu khi thoát hàm

x86-64/Linux Stack Frame

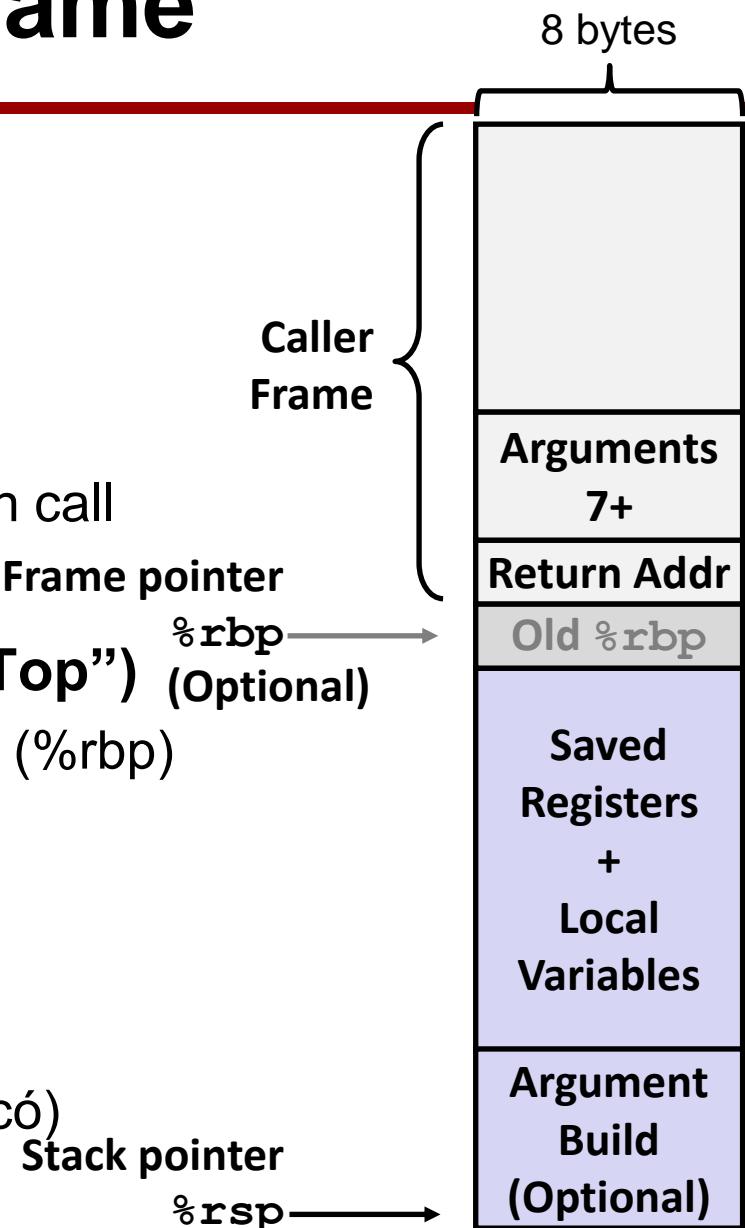
■ Stack Frame của hàm mẹ

- Các tham số cho hàm con
 - +7??
- Địa chỉ trả về (Return address)
 - Được đẩy vào stack bằng instruction call

■ Stack Frame 1 hàm (“Bottom” to “Top”) (Optional)

- (*Optional*) Frame pointer của hàm mẹ (%rbp)
- Những thanh ghi được lưu lại
- Các biến cục bộ của hàm
Nếu không thể lưu trong các thanh ghi
- “Argument build”

Tham số cho các hàm muốn gọi (nếu có)

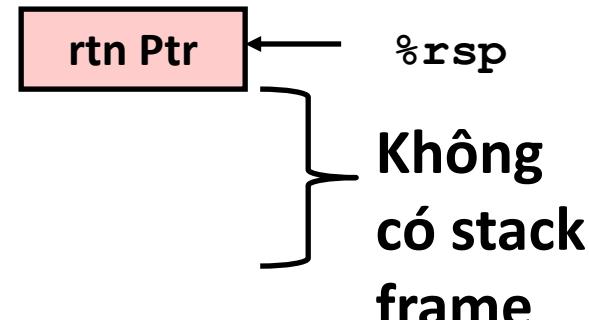
Ví dụ hàm trong x86-64: Long Swap

```
void swap_l(long *xp, long *yp)
{
    long t0 = *xp;
    long t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

swap:

```
    movq    (%rdi), %rdx
    movq    (%rsi), %rax
    movq    %rax, (%rdi)
    movq    %rdx, (%rsi)
    ret
```

- Tham số truyền qua thanh ghi
 - Tham số 1 (**xp**) trong **%rdi**, Tham số 2 (**yp**) trong **%rsi**
 - Các thanh ghi 64 bit
- Không cần các hoạt động trên stack (trừ **ret**)
- Hạn chế dùng stack
 - Có thể lưu tất cả thông tin trên thanh ghi

Ví dụ hàm trong x86_64: incr

```
long incr(long *p, long val) {  
    long x = *p;  
    long y = x + val;  
    *p = y;  
    return x;  
}
```

```
incr:  
    movq    (%rdi), %rax  
    addq    %rax, %rsi  
    movq    %rsi, (%rdi)  
    ret
```

Register	Use(s)
%rdi	Argument p
%rsi	Argument val , y
%rax	x , Return value

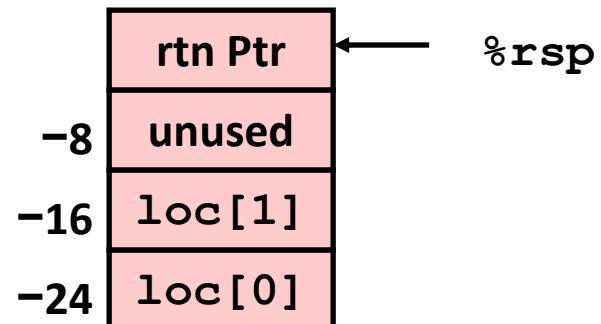
Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 1

```
/* Swap, using local array */  
void swap_a(long *xp, long *yp)  
{  
    volatile long loc[2];  
    loc[0] = *xp;  
    loc[1] = *yp;  
    *xp = loc[1];  
    *yp = loc[0];  
}
```

```
swap_a:  
    movq    (%rdi), %rax  
    movq    %rax, -24(%rsp)  
    movq    (%rsi), %rax  
    movq    %rax, -16(%rsp)  
    movq    -16(%rsp), %rax  
    movq    %rax, (%rdi)  
    movq    -24(%rsp), %rax  
    movq    %rax, (%rsi)  
    ret
```

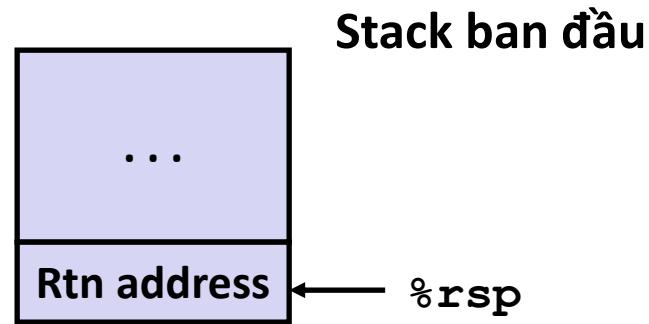
■ Hạn chế thay đổi stack pointer (%rsp)

- Có thể lưu tất cả thông tin trong vùng nhớ nhỏ gần stack pointer

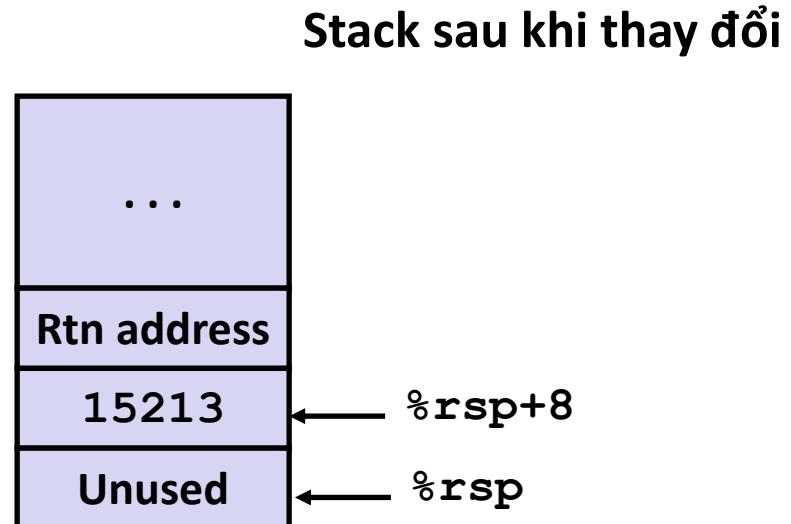

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 2 #1

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```


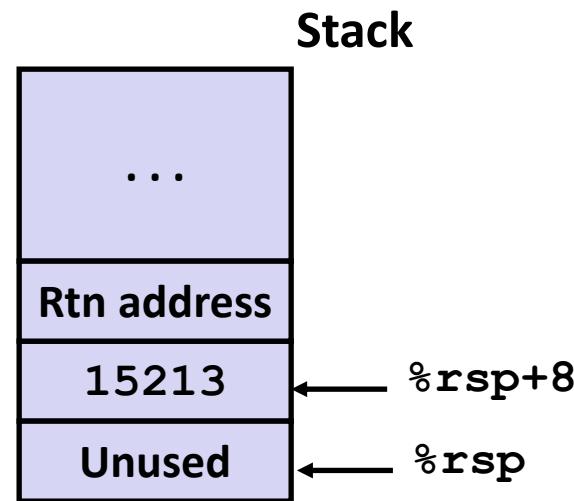
```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```


Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

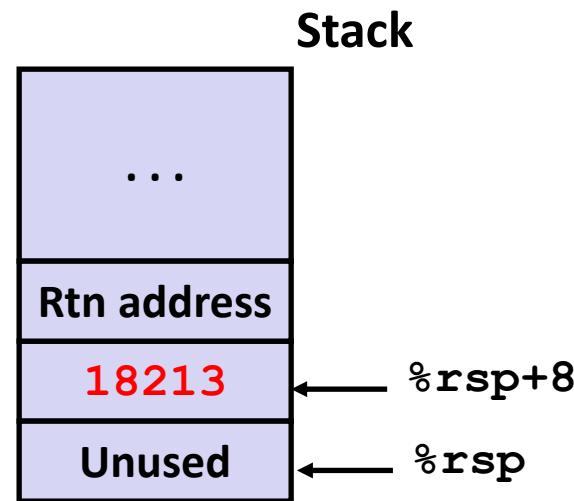

Register	Use(s)
%rdi	&v1
%rsi	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

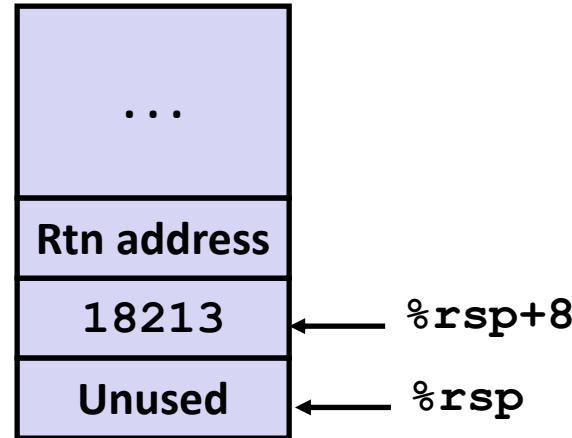
```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```


Register	Use(s)
%rdi	&v1
%rsi	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #3

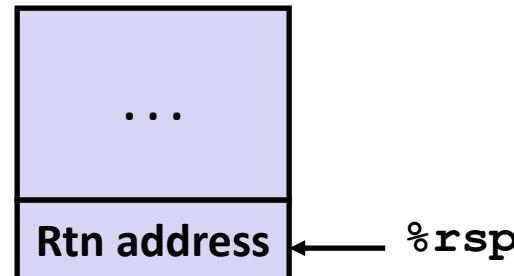
```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```



```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Register	Use(s)
%rax	Return value

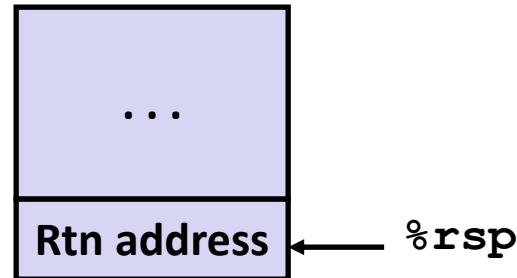
Stack sau khi cập nhật %rsp

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #4

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

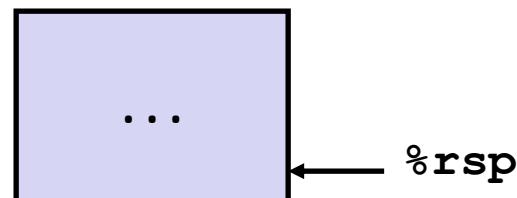
Stack sau khi cập nhật %rsp


```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Register	Use(s)
%rax	Return value

Stack cuối cùng

x86-64 Stack Frame Example

```
long sum = 0;  
/* Swap a[i] & a[i+1] */  
void swap_ele_su  
(long a[], int i)  
{  
    swap(&a[i], &a[i+1]);  
    sum += (a[i]*a[i+1]);  
}
```

- Lưu các giá trị `&a[i]` và `&a[i+1]` trong các thanh ghi callee save
- Cần set-up stack frame để lưu những thanh ghi này

```
swap_ele_su:  
    movq    %rbx, -16(%rsp)  
    movq    %rbp, -8(%rsp)  
    subq    $16, %rsp  
    movslq  %esi,%rax  
    leaq    8(%rdi,%rax,8), %rbx  
    leaq    (%rdi,%rax,8), %rbp  
    movq    %rbx, %rsi  
    movq    %rbp, %rdi  
    call    swap  
    movq    (%rbx), %rax  
    imulq  (%rbp), %rax  
    addq    %rax, sum(%rip) # global-scope  
                      variable  
    movq    (%rsp), %rbx  
    movq    8(%rsp), %rbp  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Hiểu x86-64 Stack Frame (1)

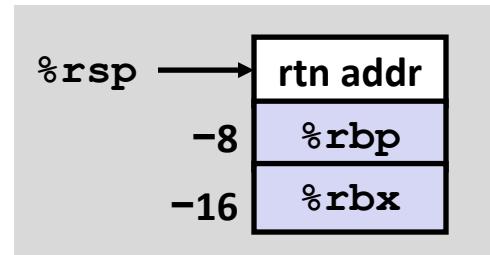
swap_ele_su:

```
movq    %rbx, -16(%rsp)      # Save %rbx
movq    %rbp, -8(%rsp)       # Save %rbp
subq    $16, %rsp            # Allocate stack frame
movslq  %esi,%rax           # Extend I (4 -> 8 bytes)
leaq    8(%rdi,%rax,8), %rbx # &a[i+1] (callee save)
leaq    (%rdi,%rax,8), %rbp  # &a[i]   (callee save)
movq    %rbx, %rsi            # 2nd argument
movq    %rbp, %rdi            # 1st argument
call    swap
movq    (%rbx), %rax          # Get a[i+1]
imulq  (%rbp), %rax          # Multiply by a[i]
addq    %rax, sum(%rip)        # Add to sum (global variable)
movq    (%rsp), %rbx           # Restore %rbx
movq    8(%rsp), %rbp           # Restore %rbp
addq    $16, %rsp              # Deallocate frame
ret
```

Hiểu x86-64 Stack Frame (2)

```
movq    %rbx, -16(%rsp)  
movq    %rbp, -8(%rsp)
```

Save %rbx
Save %rbp


```
subq    $16, %rsp
```

Allocate stack frame

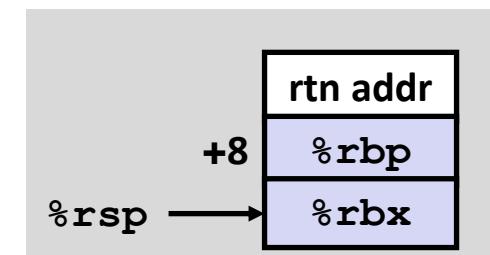
● ● ●

```
movq    (%rsp), %rbx  
movq    8(%rsp), %rbp
```

Restore %rbx
Restore %rbp

```
addq    $16, %rsp
```

Deallocate frame

Đặc điểm thú vị của x86-64 Stack Frame

- **Cấp phát nguyên frame trong 1 lần**
 - Tất cả các truy xuất trên stack có thể dựa trên `%rsp`
 - Cấp phát bằng cách giảm giá trị stack pointer

- **Thu hồi dễ dàng**
 - Tăng giá trị của stack pointer
 - Không cần đến base/frame pointer

x86-64 Procedure: Tổng kết

- **Sử dụng nhiều thanh ghi**
 - Truyền tham số
 - Có nhiều thanh ghi nên có thể lưu nhiều biến tạm hơn

- **Hạn chế sử dụng stack**
 - Có khi không sử dụng
 - Cấp phát/thu hồi nguyên stack frame

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Hàm đệ quy

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

■ Các thanh ghi

- **%eax, %edx** sử dụng mà không cần lưu lại trước
- **%ebx** sử dụng nhưng cần lưu lại lúc đầu và khôi phục lúc kết thúc

pcount_r:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx
subl $4, %esp
movl 8(%ebp), %ebx
movl $0, %eax
testl %ebx, %ebx
je .L3
movl %ebx, %eax
shrl %eax
movl %eax, (%esp)
call pcount_r
movl %ebx, %edx
andl $1, %edx
leal (%edx,%eax), %eax
.L3:
addl $4, %esp
popl %ebx
popl %ebp
ret
```

Hàm đệ quy #1

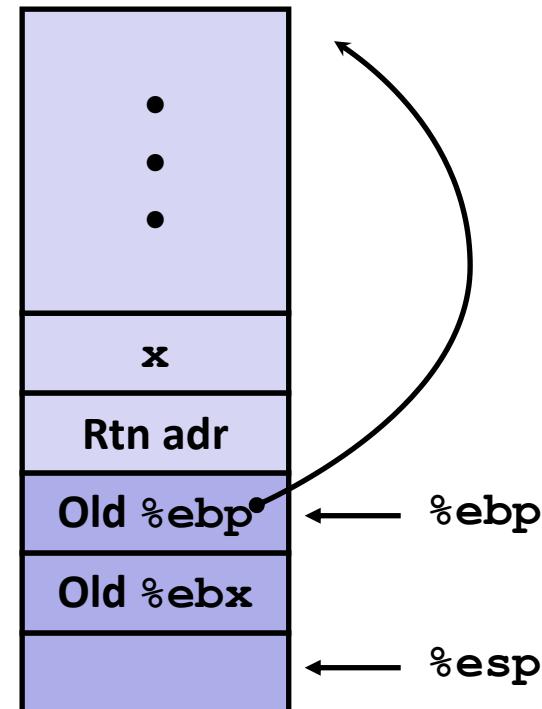
```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx
subl $4, %esp
movl 8(%ebp), %ebx
• • •
```

Actions

- Lưu giá trị cũ của `%ebx` trên stack
- Cấp phát không gian cho các tham số của hàm đệ quy
- Lưu `x` tại `%ebx`

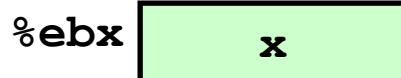
Hàm đệ quy #2

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •
movl $0, %eax
testl %ebx, %ebx
je .L3
• • •
.L3:
• • •
ret
```

■ Actions

- Nếu $x == 0$, Trả về
 - Gán **%eax** bằng 0

Hàm đệ quy #3

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •  
movl %ebx, %eax  
shrl %eax  
movl %eax, (%esp)  
call pcount_r  
• • •
```

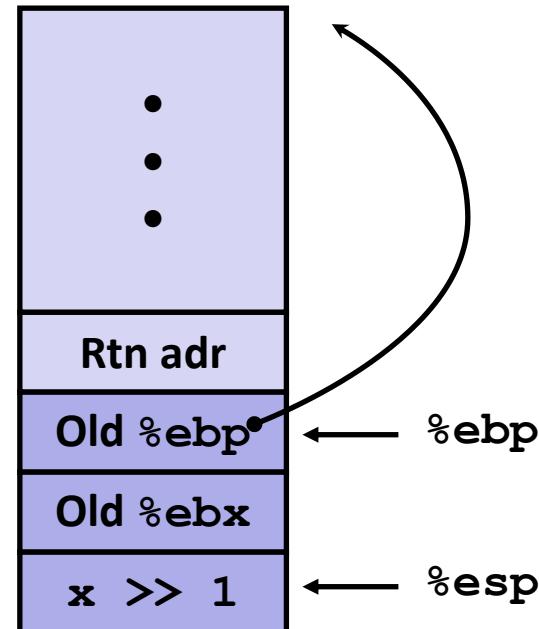
■ Actions

- Lưu $x \gg 1$ vào stack
- Gọi hàm đệ quy

■ Tác động

- **%eax** được gán là giá trị trả về
- **%ebx** vẫn giữ giá trị của x

%ebx x

Hàm đệ quy #4

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •  
movl    %ebx, %edx  
andl    $1, %edx  
leal    (%edx,%eax), %eax  
• • •
```

■ Giả sử

- **%eax** giữ giá trị trả về của hàm đệ quy
- **%ebx** giữ x

■ Actions

- Tính $(x \& 1) +$ giá trị đã tính được

■ Ảnh hưởng

- **%eax** được gán bằng kết quả của hàm

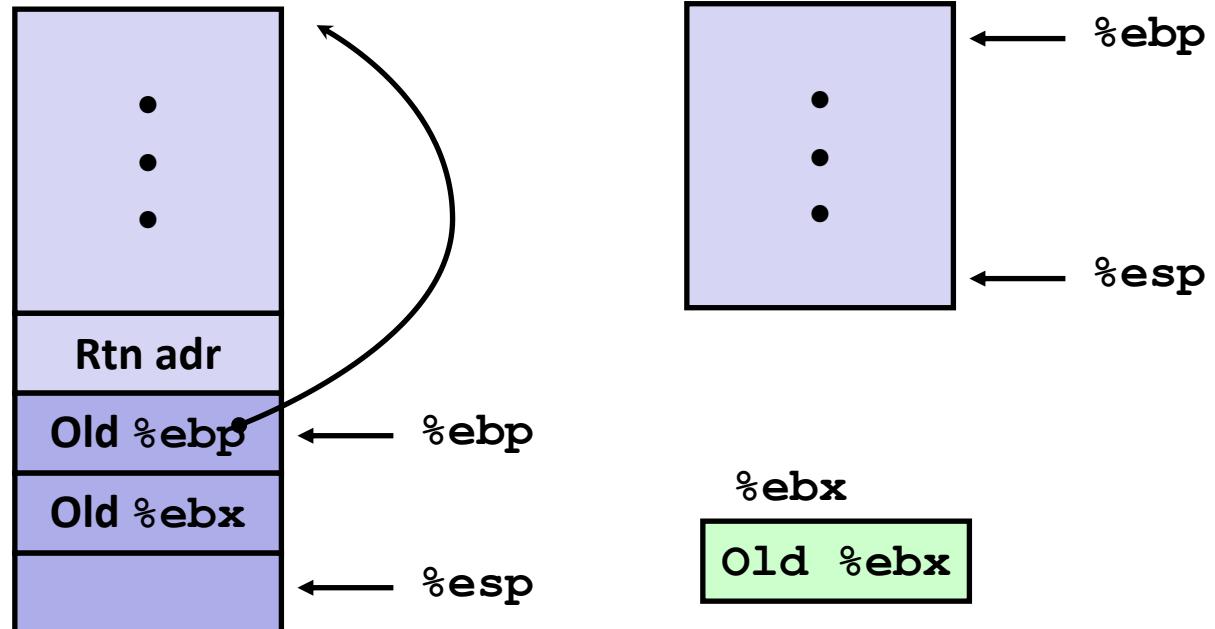
Hàm đệ quy #5

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

• • •
L3:
addl \$4, %esp
popl %ebx
popl %ebp
ret

■ Actions

- Khôi phục giá trị của %ebx và %ebp
- Khôi phục %esp

Hàm đệ quy (x86-64)

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Hàm đệ quy (x86-64) – Trường hợp kết thúc

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument
%rax	Return value	Return value

Hàm đệ quy (x86-64) – Lưu thanh ghi

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

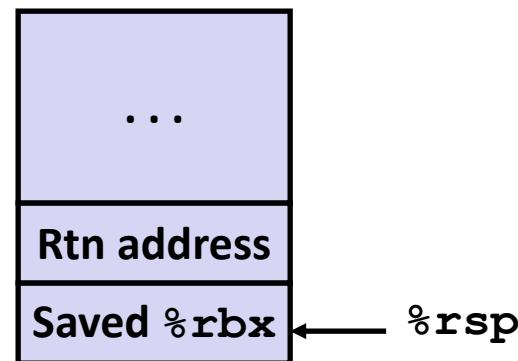
pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument

Hàm đệ quy (x86-64) – Chuẩn bị gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x >> 1	Rec. argument
%rbx	x & 1	Callee-saved

Hàm đệ quy (x86-64) – Gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Recursive call return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Kết quả hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Hoàn thành

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

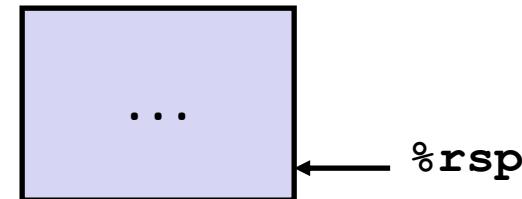
pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rax	Return value	Return value

Nội dung

- Thủ tục (Procedures)
 - Cấu trúc stack
 - Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
 - Gọi hàm trong x86-64
 - Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Dịch ngược – Reverse engineering

Nội dung

■ Các chủ đề chính:

- 1) Biểu diễn các kiểu dữ liệu và các phép tính toán bit
- 2) Ngôn ngữ assembly
- 3) Điều khiển luồng trong C với assembly
- 4) Các thủ tục/hàm (procedure) trong C ở mức assembly
- 5) Biểu diễn mảng, cấu trúc dữ liệu trong C
- 6) Một số topic ATTT: reverse engineering, bufferoverflow
- 7) Phân cấp bộ nhớ, cache
- 8) Linking trong biên dịch file thực thi

■ Lab liên quan

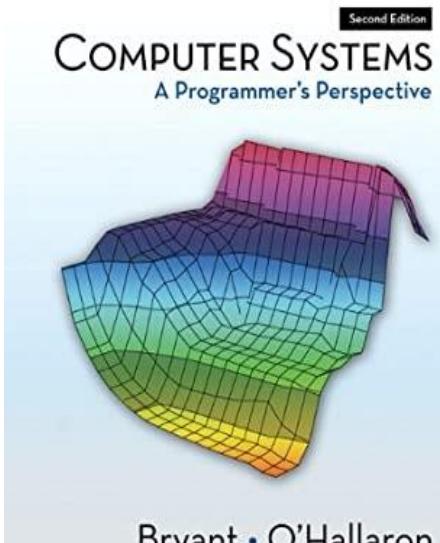
- Lab 1: Nội dung 1
- Lab 2: Nội dung 1, 2, 3
- Lab 3: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 4: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 5: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 6: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6

Giáo trình

■ Giáo trình chính

Computer Systems: A Programmer's Perspective

- Second Edition (CS:APP2e), Pearson, 2010
- Randal E. Bryant, David R. O'Hallaron
- <http://csapp.cs.cmu.edu>

■ Tài liệu khác

- *The C Programming Language*, Second Edition, Prentice Hall, 1988
 - Brian Kernighan and Dennis Ritchie
- *The IDA Pro Book: The Unofficial Guide to the World's Most Popular Disassembler*, 1st Edition, 2008
 - Chris Eagle
- *Reversing: Secrets of Reverse Engineering*, 1st Edition, 2011
 - Eldad Eilam

KEEP
CALM
AND
ENJOY YOUR
SEMESTER :)